

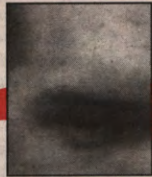

wet

Inschrijvingssijfers
blijven dalen

p. 3

Politieke
studentenbewegingen:
Jongsocialisten

p. 7

Dood Paard speelt
40.000 sublime and
wonderful thoughts

p. 13

Debat rektorverkiezingen niet zo scherp als verwacht

“Ik ben er fier op dat er geen ‘Plan Oosterlinck’ is”

Als er maar één kandidaat is, worden verkiezingen minder boeiend. Of toch niet? Vorige week donderdag voerde een schare van eminente academici en één — niet minder eminent — student een langverwacht debat over de rektorverkiezingen. De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) organiseerde het debat, dat plaatsvond in een matig gevuld Auditorium Gaston Eyskens, om enerzijds het beleid van de KU Leuven van de afgelopen jaren te evalueren en anderzijds een kritische blik te werpen op de toekomst. Enig rektorkandidaat André Oosterlinck verdedigde zich goed.

Om de vijf jaar worden er rektorverkiezingen georganiseerd. Vorige keer, in 1995, waren er vier kandidaten en bijgevolg discussie te over. Oosterlinck's belangrijkste opposant van toen, Emiel Lamberts van de fakulteit Letteren, zat vorige week ook in het panel. Daarnaast waren de professoren Bernard Himpens van de fakulteit Geneeskunde, Piet Vanden Abeele van Economie en Christoffel Waelkens van Wetenschappen aanwezig. De assistenten werden vertegenwoordigd door Sabien Lust van de fakulteit Rechten, de studenten door Jorn Peeters van Loko. Moderator was Etienne Aernoudt van Toegepaste Wetenschappen. Aan het panel was het om het debat rond wat een rektor moet doen en wat de huidige rektor goed of fout deed, aan te zwellen.

Erg goed zijn ze er niet in geslaagd. Oosterlinck benadrukte zijn verdiensten. De discussiepartners erkenden die en gaven elk hun eigen detailkritiek. De academici stelden zich eerder verzoenend op — Lamberts was nog het scherpst. Peeters wierp een aantal echte pijnpunten op, maar de enige die daarop (kort) inging, was de rektor zelf.

Realisaties

De rektor hamerde op zijn realisaties op het gebied van onderwijs, “terwijl iedereen van mij verwachtte dat ik me ging toeleggen op onderzoek.” Hij stelde een coördinator Onderwijsbeleid aan en er ging honderdvijftig miljoen naar onderwijsinnovatie. Proffen worden niet enkel door de overheid geëvalueerd, maar ook door *interne visitatiecommissies*. Een vernieuwend onderwijsidee werd gelanseerd: *begeleide zelfstudie*, een concept dat momenteel door de fakulteiten wordt uitgewerkt. Een goed financieel beleid op verschillende vlakken noemde Oosterlinck zijn andere grote verdienste. De gelden voor onderzoek stegen onder zijn legislatuur met tachtig procent, het Universitair Ziekenhuis — dat op het randje van het failliet stond — werd gered en ondanks de dalende studentenaantallen stegen de overheidsmiddelen voor onderwijs, onderzoek en sociale voorzieningen met één miljoen.

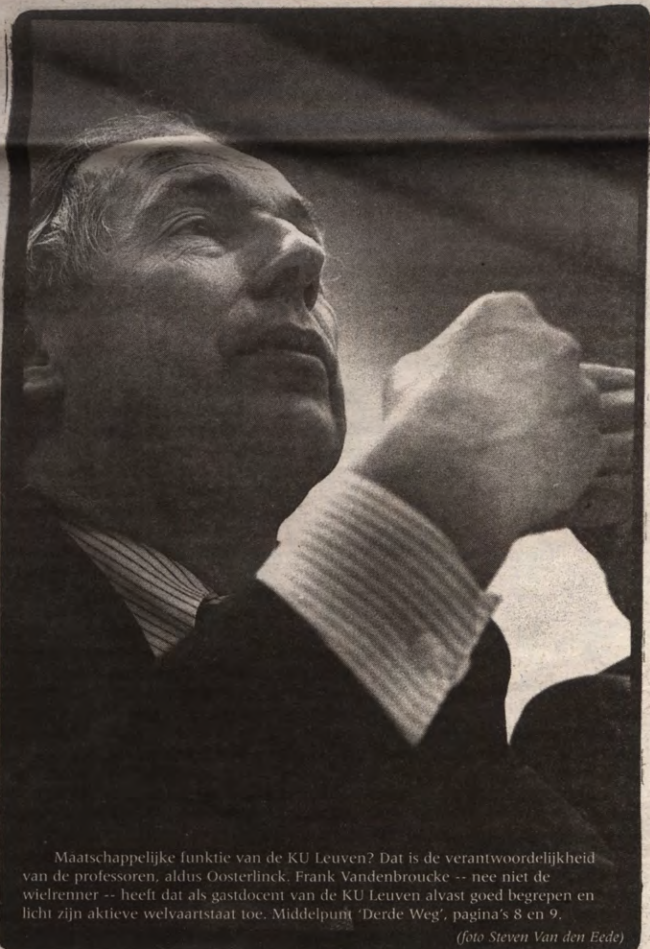
De belangrijkste kritiek vanuit het panel betrof het democratische gehalte van het beleid en de rektor zelf. Oosterlinck stelde dat proffen, assistenten en studenten momenteel goed vertegenwoordigd zijn op de Akademische Raad (AR) en dat deze

raad het belangrijkste beslissingsorgaan van de unief is. Dit laatste werd echter tegengesproken door Peeters. Hij replikeerde dat het beleid niet gemaakt wordt op de AR, maar bepaald wordt door een soort *canapé-politiek*, waarin informele contacten het belangrijkste zijn. Vanuit het publiek kwam de vraag waarom er geen studenten in het Gemeenschappelijk Buro zitten — de ploeg van de rektor die het dagelijkse bestuur van de universiteit waarneemt en volgens velen hét machtscentrum. Oosterlinck wil zo iets wel bespreekbaar maken, maar kon verder niets beloven.

Machtsfeer

Lamberts was verstoord omdat er geen echt academisch debat op gang komt, nu er maar één kandidaat voor het rektorschap is: “Om de vijf jaar is er één moment waarop de hele universitaire gemeenschap kan stemmen over het beleid van de unief. Zelfs als er maar één kandidaat is, moet de discussie daarover georganiseerd worden. Want anders is de kans groot dat ongenoegen zich niet kan kanaliseren.” Peeters drukte het sterker uit: volgens hem is er een dusdanige machtsfeer gekreëerd dat tegenkandidaten afschrikt werden. De oorzaak van veel ongenoegen ligt, aldus Waelkens, bij het zeer sterk geprofessionaliseerde *overheidsapparaat* van de unief: “Oosterlinck komt daaruit. Vele collega's vrezen dat als hij terug rektor wordt, er over vijf jaar weer iemand van dat overheidsapparaat aan de top geraakt. Die professionalisering is storend en kan gevaarlijk zijn.” Een open cultuur is belangrijk, zo vond Oosterlinck, maar kan niet enkel vanuit het rektorat georganiseerd worden. Mensen denken te veel in pro en kontra en spreken zich niet uit. Er is wel te weinig contact met de basis, veelal wegens tijdsgebrek. “Toch heb ik alle departementen bezocht, en tweemaal de bureau's van de fakulteiten. Dat deed geen enkele rektorkandidaat me voor. Ik ben er trouwens fier op dat er de voorbije vijf jaar geen *Plan Oosterlinck* was. Het onderwijsbeleidsplan zou dat kunnen geweest zijn, maar ik laat de invulling liever over aan de fakulteiten zelf.”

Een andere wreefel vormden de evaluaties van proffen. Himpens, Vanden Abeele en Waelkens vonden dat evaluatie te frequent voorkomt en te weinig motiverend werkt. “Zo ontstaat evaluatiemoedigheid”, aldus Himpens. Enkel Vanden Abeele wees erop dat beloning in plaats van bestraffing ook een denkspite mag vormen bij evaluatie van studenten. Assistenten hebben juist meer nood aan feedback, zo haalde Lust aan: “Veel doctorandi worden zonder meer in werkcolleges gegooid. Het zou goed zijn als studenten bijvoorbeeld anonieme evaluatieformulieren invulden.” De rektor gaf

Maatschappelijke functie van de KU Leuven? Dat is de verantwoordelijkheid van de professoren, aldus Oosterlinck. Frank Vandenbroucke -- nee niet de wielrenner -- heeft dat als gastdocent van de KU Leuven alvast goed begrepen en licht zijn actieve welvaartstaat toe. Middelpunt 'Derde Weg', pagina's 8 en 9.

(foto Steven Van den Eede)

GROEP

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tiensevest 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.be

Anke

De vaderlandse pers had de voorbije weken weer een onderwerp waarmee ze de lipstick en de maskara van het blad of de lens konden laten druipen. Anke Van dermeersch, advokate, VLD-lid, blond en verder alles wat de gezonde Vlaamse man er zich van voorstelt, was op de koffie bij Filip Dewinter om zich het partijprogramma van het Vlaams Blok in de handen te laten duwen. Glimlach, handjeschud, het enige wat nog ontbrak was Karel Dillen op de achtergrond met gespreide armen als Bill Clinton bij de start van de Wye-onderhandelingen.

Anke weer in het nieuws. Het fotografengild hoor je niet klagen. Een ex-miss België met een sterke ik-wil-opvallen-neurose is een godsgeschenk voor wanneer ooit de moeder aller plakboeken wordt samengesteld. Alleen moet ze ondertussen de berg filmrolletjes die op la Van dermeersch blonde kopje zijn afgeschoten indrukwekkende vormen aannemen. Sinds haar verkiezing tot schoonste tricolore deerne, was Anke niet meer van 's lands voorpagina weg te gommen. Vorig weekend sierde zij de pagina's van De Standaard voor een lengte-interview.

Eigenlijk begon het allemaal heel onschuldig. Als advocaat-stagiaire poseerde Anke halfnaakt voor het ter ziele gegane Kwik. De stafhouder van de Antwerpse balie tikte haar daarvoor op de gemanikuurde vingers. Zo gaat dat nu eenmaal in dit land waar niemand zijn nek kan uitsteken zonder daarvoor gekapitteld te worden door de weldenkende upper class.

Al wie een beetje anarchistisch aangelegd was, lachte in zijn vuistje. Was er een moderne Jeanne d' Arc opgestaan, en dan nog eentje met haar pronte tepels priemend in een doorschijnend négligé'tje? Heel wat anders dan een borsterverknechtend middeleeuws kuras.

De ontluistering kwam al gauw. De gniffelenden van zoëven hadden moeten weten dat een advokate uiteindelijk liever het rechtse dan het rechte pad zou bewandelen. Dat is nu eenmaal breder en met minder doornen bezaaid. Anke werd probleemloos door de VLD in de armen gesloten. Want hoe belerend de reactionaire polichinellen van dit land ook zijn, zo vergeetachtig zijn ze ook wanneer het hen uitkomt. Alles in het belang van het rode bolletje.

Op de vooravond van de vorige Europese verkiezingen werd het link. Als Anke verkozen zou worden, ging ze uit de kleren voor Playboy. De slogan "Wil u mij in uw kamer of zetel, neem mij dan mee in het stemhokje" moest de laatste twijfelaars over de streep trekken. Nu werden in het verleden al wel eens meer blote borsten gebruikt als het op politieke strijd aankwam. Denk maar aan het beroemde "La Liberté guidant le peuple" van Delacroix of de beha-verbranding van de Dolle Mina's. Maar dit ging verder dan politieke strijd. Dit rook naar poujadistische volksverlakkerij. Moest er ten tijde van Kwik met een handvol nikkel betaald worden voor wat bloot, dit keer werd datgene geëist waarvan iedere man en vrouw

er sinds een halve eeuw maar één bezit: een stem. 57000 geïllustreerden lieten genoeglijk aan hun potlood en liepen in de val.

Maar ook 57000 voorkeurstemmen was onvoldoende om verkozen te worden en dus besloot Anke nog maar een stapje verder naar rechts te zetten en over Gerolf Annemans's stoppelbaard te wrijven. Niet dat ze racist is natuurlijk. In het bewuste interview zegt ze zelfs dolgraag koekoek en Chinees te eten. Nu ja, Hitler gaf aan zijn Evaatje ook wel eens graag diamanten kado, maar iedereen weet wat enkele miljoenen joden daaraan gehad hebben. Anke begint dan ook meer en meer op haar eigen karikatuur te gelijken, die van het domme blondje. Gaan er echter weer eens enkele tienduizenden intuïnen en een doorbreken van het cordon sanitaire akseptabel vinden?

lezersbrieven

Portocarero

Vorige week deed Remi Hauman iedereen die een poster van de gek Che bezit af als "tuig". Dit omdat Guevara tijdens de raketencrisis zou verklaard hebben dat onderdrukte volkeren niet mogen buigen door dreiging van een nucleaire holocaust door haar onderdrukkers. Ik raad Remi aan de rest van Portocarero's boek te lezen en te zien hoe voorzichtig Herman Portocarero zich uitdrukt, te kijken in welke omstandigheden en waar deze uitspraak gedaan werd (in een bunker, wachtend op de vernietiging door de Verenigde Staten) en zich ook aan een interpretatie van zijn eigen vuilewoordenspuierij te wagen.

De USSR had toen reeds verklaard dat zij nooit als eerste kernwapens zou inzetten.

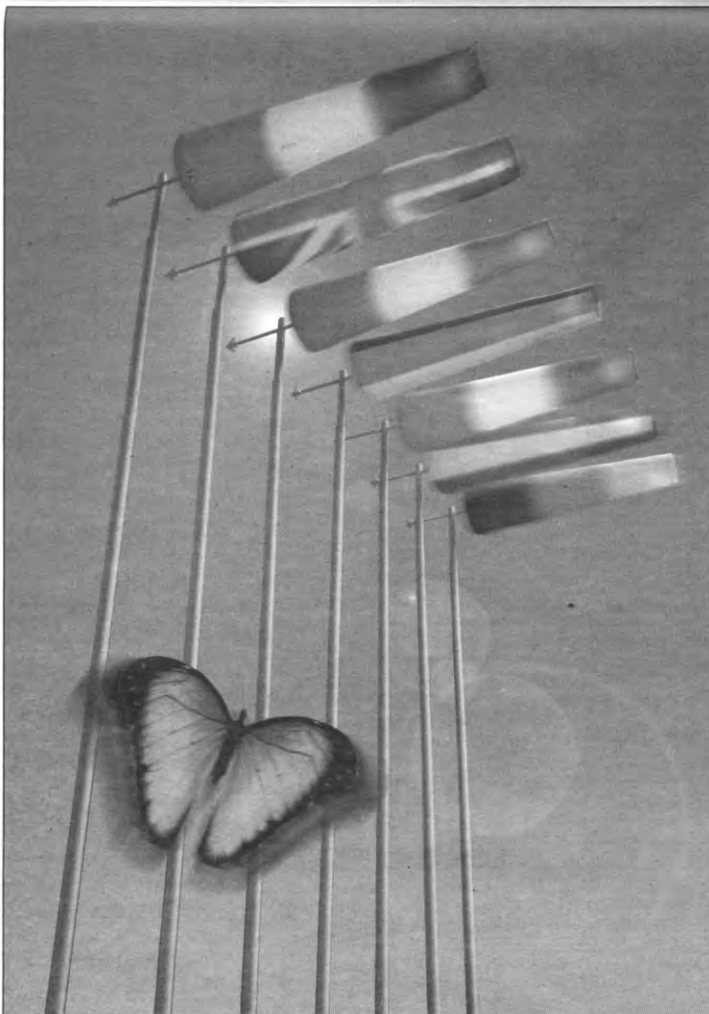
Anke's moeder heeft haar dochter geleerd altijd en overal haar gedacht te zeggen. Het was misschien beter geweest als zij Anke eens af en toe over haar knie gelegd had. Uitgesteld is echter niet verloren dus moet het nu maar eens gebeuren. Ik ken mannen genoeg die dat werkje met plezier zouden opknappen, het kanten broekje naar beneden schuiven en de handpalm met een flinke pets op de opbollende billen laten neerkomen. Edoch, het moet degelijk gedaan worden. Daarom zou ik opteren voor de paardenfokker van Anderlecht. Die hebben bewezen goed te zijn in het afranselen van kleffe demagogen. Voor zover ze tenminste niet zelf achter hun pik aanhossen.

Peter

Als de VS dus werkelijk van plan waren om elk volk dat niet hetzelfde politiek-sociale bestel als hen zelf volgde uit te roeien met kernwapens, vraag ik me af waar zich de gekken bevonden, in Cuba of in de VS. Zoals Hauman zelf toef: de VS hadden daartoe al raketten in Turkije gezet. Als bevrijding slachtoffers eist aan de kant van hen die zich willen bevrijden, ligt de schuld niet bij diegenen die zich willen ontdoen van hun verdrukking, maar bij de verdrukkers zelf.

Ik vind uw aanval op iedereen die anders is of een beetje idealisme bezit — "tuig (krakers, punkers, beroepsbetogers)" — van een degoetant laag nivo voor iemand die student is.

Joeri Dillen,
doctorandus ingenieur-architect

Determine your direction

One movement of a butterfly can cause a storm on the other side of the world. This is – in brief – the Chaos theory, which illustrates that in some cases small actions can have overwhelming results. And that apparently simple decisions you make now, can have a significant effect on your future.

One of those decisions concerns your career. What kind of job fits you best? Which company offers you the most promising perspective? Where do you get the support, tailored to your needs? Where can you make a difference right from the start? Here's your chance to find out what it's like to be part of a dynamic, fast-moving, multi-billion dollar business. An internship is a great way to experience work in practice. Procter&Gamble offers national and international management experience before graduation. A paid internship where you can try us out, where you can spread your wings and determine your direction. Contact us for more details.

National and International Internships

in France, Germany, Italy, United Kingdom, Ireland, Belgium and the Netherlands

Contact: Lisette Bracke,
Temselaan 100, B-1853 Strombeek-Bever
02 456 48 82 | rebelgium.im@pg.com

Procter&Gamble
Spread your wings

www.pginternships.com

Studentenaantallen kalven verder af, percentage studentes stijgt

Steeds minder studenten schrijven zich in aan de KU Leuven. Het aantal generatiestudenten daalt met meer dan vijf procent. Toch blijft Leuven de grootste universiteit. Geneeskunde is de grootste richting. Toegepaste Wetenschappen de meest mannelijke en Pedagogische Wetenschappen de meest vrouwelijke.

Eén februari 2000 was de officiële datum voor de telling van de studenten die ingeschreven zijn voor het academiejaar 1999-2000 en eveneens de deadline voor wie zich wou inschrijven. De KU Leuven blijft ook dit academiejaar de grootste universiteit met een totaal van 26 175 studenten, dit ondanks een lichte daling van 0,73 procent ten opzichte van vorig academiejaar. De kampus Leuven telt 25 372 studenten. De mannelijke studenten vormen de minderheid (48 procent).

Uit de cijfers per 1 februari 2000 blijkt dat Letteren de grootste faculteit is, gevolgd door Geneeskunde. In Leuven blijft Geneeskunde de grootste studierichting, gevolgd door Toegepaste Wetenschappen, Toegepaste Economische Wetenschappen en Rechten. Die richtingen nemen elk ongeveer tien procent van de Leuvense universiteitstudenten voor hun rekening.

Bastion

De cijfers laten ook toe om uitspraken te doen over het aantal buitenlandse studenten. De faculteit Godgeleerdheid blijft daarin de koploper: vreemde studenten maken veertig procent van de faculteit uit. Het grootste absolute aantal buitenlanders is te vinden bij Geneeskunde: 396 van de 2 705 studenten is niet-Belg, ofwel 15 procent. Buitenlandse studentes lijken de weg naar onze universiteit moeilijker te vinden. Zij maken nog geen veertig procent uit van het totaal aantal buitenlandse studenten dat aan de Leuvense universiteit onderwijs volgt. Het absoluut aantal niet-Belgische studenten is toegenomen. Afgelopen academiejaar bedroeg hun aantal 2 162. Momenteel zijn er 2 288 buitenlandse studenten.

Rektordebat

vervolg van p. 1

toe dat in kleine faculteiten met weinig profen de evaluatiecyclus soms te hoog ligt. Hij stelde daarop tegenover dat de KU Leuven een financiering op basis van kwaliteit eist en dat men evaluaties nodig heeft om deze te meten.

Toets

Interessant daarbij is dat de rektor pleitte voor een echte rationalisering. Hij meende dat de "ekspansiedrang" van de Antwerpse en Limburgse universiteiten moeilijk te motiveren valt: zo zou de Antwerpse opleiding Kommunikatiewetenschappen de toets met Leuven niet kunnen doorstaan. "Ik zou willen pleiten voor een gedistribueerde universiteit: op minimum één, maar liefst twee plaatsen in Vlaanderen moet er een opleiding zijn van Europees niveau. Rationalisering moet op basis van kwaliteitsargumenten gebeuren en niet door politieke deals. Dat wil echter ook zeggen dat de KU Leuven bereid is opleidingen op te geven. Wat wij niet goed doen, moeten we durven saneren."

De overheid geeft de universiteiten op dit moment geld alnaargelang het aantal studenten. Die overheidsfinanciering wil Oosterlinck in de toekomst afhankelijk zien

Dit academiejaar zijn, net als vorig jaar, de mannelijke studenten in de minderheid. Een aantal studierichtingen staan bekend als mannenbastions:

Toegepaste Wetenschappen (78 procent jongens), Filosofie (70 procent) en Toegepaste Economische Wetenschappen (62 procent). De vrouwelijke studenten zwaaien daarentegen de plak in de richtingen Gezondheidswetenschappen (84 procent vrouwen), Psychologie (74 procent) en Letteren (66 procent). De meest 'vrouwelijke' studierichting is ongetwijfeld Pedagogische Wetenschappen met slechts 15 procent jongens.

Vooraf het aantal generatiestudenten — studenten die zich voor de eerste maal inschrijven voor hoger onderwijs na het secundair onderwijs — zal in de toekomst, in het licht van de studentengebonden financiering, voor de universiteit van belang zijn. Ten opzichte van vorig academiejaar daalt hun aantal met meer dan vijf procent, van 4 640 in

1998-1999 naar 4 391 nu. Bij deze groep ligt Toegepaste Economische Wetenschappen het best in de markt — bijna 12 procent van hen schrijft voor deze richting in —, gevolgd door Psychologie en Toegepaste Wetenschappen. De 6 408 'nieuwe' studenten van dit academiejaar — studenten die voor de eerste

maal inschrijven aan de KU Leuven — kiezen voor al voor Toegepaste Economische Wetenschappen (12 procent), Rechten (10 procent) en Letteren (9 procent).

Zevenenvijftig procent van de scholieren die na het middelbaar de stap wagen

naar de KU Leuven is vrouw. Bij de 'nieuwe' studenten is dat percentage wat lager (53 procent). Ondanks de daling van het aantal generatiestudenten en nieuwe studenten en het totaal aantal studenten aan de KU Leuven ten opzichte van vorig jaar, zien we het aantal vrouwelijke studenten aangroei van 13 444 in 1998-1999 naar 13 538 dit academiejaar. De universiteit ontmannelijkt. Studentenaantallen kennen een lichte terugval, het relatieve aandeel dat de generatiestudenten daarin innemen, is aanzienlijk gedaald, maar het percentage vrouwen stijgt jaarlijks.

Kringen

Dit is misschien toe te juichen, maar net geen reden tot feest. De verschillen in vrouwelijke participatie tussen de richtingen zelf zijn nog bijzonder hoog. Het is ook te hopen dat de vervrouwelijking onder de studentenpopulatie zich doorzet in hogere academische kringen, zoals het assisteren personeel en de docenten. Zoals bekend is er bij de rektorsverkiezing die op til staat alweer geen vrouwelijke kandidaat. In het Gemeenschappelijk Buro (Gebu), de bestuursploeg die door de rektor wordt samengesteld in overleg met alle geledingen van de universitaire gemeenschap, was de laatste vijf jaar geen vrouw te bespeuren. Momenteel komen er in de hele universiteit slechts elf vrouwelijke, gewone hoogleraren in aanmerking om in het Gebu te zetelen. Misschien biedt een sekse-operatie een uitkomst.

Stijn Bovy

Staking Mexicaanse studenten gaat verder

De leden van de Consejo General de Heulga (CGH), oftewel de algemene stakingsraad van de studenten van de grootste universiteit van Mexico-city (UNAM), hebben vorige week dinsdag in een persbericht aangekondigd dat ze het rektoraat en het fameuze auditorium Che Guevara gingen bezetten. Verder meldde het bericht dat de dialoog met de universiteit blijft opgeschort totdat hun kameraden die in de gevangenis zitten, zijn vrijgelaten en de universiteit haar structuren heeft gedemocratiseerd.

Ondertussen berichtte de Mexicaanse krant *La Jornada* dat de studenten erin geslaagd zijn het rektoraat en de aula te bezetten.

Onmiddellijk werden veiligheidsagenten naar de kampus gestuurd.

De UNAM werd sinds april vorig jaar bezet door studenten en academisch personeel. De staking begon als een protest tegen de verhoging van de inschrijvingsgelden, maar groeide uit tot een maatschappijkritische beweging. De studenten zijn het niet eens met de neo-liberale koers die Mexico vaart en de privatiseringsplannen die ook het onderwijs dreigen te raken. De UNAM is de enige Mexicaanse universiteit die toegankelijk is voor het gewone volk, vandaar het felle protest.

(bds)

van kwaliteit, te meten via objectieve argumenten. Op de Vlaamse Interuniversitaire Raad kwamen de rektoren daarvoor tot een akkoord dat nu met de minister van Onderwijs wordt besproken. Peeters verweet de rektor daar niet te hebben gesproken over de gelden voor de sociale sector: "U heeft visie noch beleid rond sociale voorzieningen. Nochtans zijn ze de beste van alle universiteiten." Verontwaardigd reageerde Oosterlinck dat hij juist de enige rektor is die het onderwijs ter sprake bracht en dat hij terdege besep dat de sociale sector belangrijk is. "Pas als de basisfinanciering van de overheid op konstant peil wordt gebracht, zullen wij de gelden hebben om eventueel bij te springen in de sociale sector. Maar iedereen wil meer geld, en terecht. Er zijn wel limieten aan ons kunnen. We moeten keuzes maken. Je moet trouwens oppassen met het eisen van meer geld voor sociale voorzieningen. De hogescholen gaan hetzelfde vragen van de overheid. Het is een gevaarlijk politiek spel dat je goed moet kunnen inschatten".

Verder werd op deze kwestie niet ingegaan, en dat is jammer want de sociale sector zal de komende jaren ernstig in de problemen komen. De sector blijft volledig afhankelijk van studentenaantallen, die onrustwekkend dalen aan de KU Leuven. De financiering van huisvesting, Alma, Acco

enzoverder kon blijkbaar niemand in het panel interesseren buiten de studentenvertegenwoordiger. Ook andere belangrijke vragen kwamen niet of nauwelijks aan bod. Peeters vond dat de rektor te veel een manager is die vergeet dat de unief ook een maatschappelijke rol te spelen heeft. Zijn discussiepartners gingen daarmee akkoord, zeker gezien het kristelijke karakter van onze Alma Mater, maar concrete voorbeelden of een grondige kritiek werden niet gegeven. Oosterlinck zelf schoof de maatschappelijke verantwoordelijkheid door naar de professoren: "De meesten kiezen voor internationale carrières en vergeten mee te doen aan het maatschappelijk debat in België."

Arbeidsvreugde

Een zeer vage belofte was ongetwijfeld Oosterlinck's uitspraak over meer arbeidsvreugde en levenskwaliteit. De volgorde van die termen is nogal belangrijk. De bedoeling schijnt te zijn vooral academici een betere ondersteuning te geven zodat ze hun taken kreatiever kunnen invullen. Uit het publiek kwam de vraag of dit wil zeggen dat van doctorandi niet langer zal verwacht worden dat zij zestig uur per week werken, en hoe de KU Leuven dan nog een topuniversiteit wil blijven. Oosterlinck antwoordde dat een

belangrijk deel van de levenskwaliteit bestaat uit arbeidsvreugde. Van Rektorale Adviseur voor Gelijke Kansen Katlijn Mallfijt leerde hij dat er meer arbeidsproblemen voorkomen dan men wel denkt, maar echte oplossingen formuleerde Oosterlinck niet.

Tijdens het debat kwamen een aantal heikele punten niet aan bod. Zo werd de vrije toegang tot het onderwijs niet besproken. Het is slechts onder zware druk van de studenten dat de Voortgezette Academische Opleidingen (VAO's) voor bepaalde groepen van studenten aan gewone inschrijvingsgelden te volgen zijn. Maar wat met de Post-Academische Vorming (PAV), waarvoor men nog steeds absurde bedragen mag vragen? Het gevaar bestaat dat sommige profen hun VAO's zullen omvormen tot PAV's. Het verschil is nu al niet steeds duidelijk.

De keuze voor een gepensioneerde professor — 'op emeritaat' heet dat in het vakjargon — als moderator was wellicht niet de beste. Armeoudt was niet echt professioneel: er zat geen lijn in de discussie, hij vergat onderwerpen en gaf te pas en te onpas zijn eigen mening. Iemand die een debat leidt moet niet de verzoener gaan spelen, maar juist polemiseren. In dat kader is het des te erger dat de enige student in het panel zo weinig het woord kreeg.

Margo Foubert

Geen pias voor de klas

Momenteel zijn de universiteiten dekretaal verplicht de combinatie van de Akademische Lerarenopleiding (ALO) met de tweede cyclus van een basisopleiding mogelijk te maken voor de studenten. De ALO is mede daardoor een zorgenkindje aan de universiteiten: de kwaliteit van de opleiding is niet optimaal en de combinatie van ALO en tweede cyclus blijkt te zwaar voor vele studenten. Daarom stelt de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) voor dat de ALO een apart extra jaar wordt na de basisopleiding. Wel moet er dan een met de tweede cyclus combineerbare module 'kommunikatieve en didaktische vaardigheden' komen.

Sinds het academiejaar 1996-1997 is de Akademische Lerarenopleiding (ALO) gevoelig verzwakt: allerlei seminariemodules en lezingen werden ingevoerd en het aantal stage-uren werd bijna verdubbeld, dit alles om de kwaliteit van de opleiding te verhogen en zo betere leerkrachten te vormen. Tegelijkertijd bleef de kombinatiemogelijkheid van de ALO met de basisopleiding behouden.

Lakunes

Zoals blijkt is het moeilijk tot zelfs onmogelijk de ALO effectief te combineren met de basisopleiding. Slechts een kleine minderheid van de afstuderenden komt met beide diploma's tegelijk thuis na de proklamatie. Ook de kwaliteit van de opleiding lijdt onder de verplichte combineerbaarheid met de tweede cyclus. Hierdoor wordt de opleiding versnipperd: er zijn geen regels over de volgorde waarin de verschillende opleidingsonderdelen afgelegd of bijgewoond moeten worden. Bijgevolg krijgen de lesgevers binnen de ALO te maken met een zeer heterogene groep studenten. Men kan niet steeds bepaalde voorkennis veronderstellen en men kan dus ook die voorkennis en eventuele ervaringen niet uitdiepen.

Loko boog zich over deze problematiek. Zij vindt de kombinatiemogelijkheid van de ALO met een tweede cyclusopleiding niet meer wenselijk en formuleerde een voorstel: een apart extra jaar dat pas gevolgd kan worden na het behalen van het basisdiploma en een module *kommunikatieve en didaktische vaardigheden* tijdens de tweede cyclus van de basisopleiding.

Een extra jaar is volgens Loko een uitgelezen kans om de opleiding te verbeteren, omdat meer tijd voorhanden is. Er komt ruimte om lakunes op te vullen en dieper op bepaalde zaken in te gaan. Zo kan er bijvoorbeeld aandacht besteed worden aan

Een tweede voorwaarde is dat er ook een gesertificeerde module *kommunikatieve en didaktische vaardigheden* ingericht wordt, die men al tijdens de tweede cyclus kan volgen. Nu blijkt dat veel studenten de ALO volgen om een soort algemene didaktische vor-

deontologie, onderwijswetgeving of omgaan met probleemleerlingen. Bovendien kan de opleiding dan beter gepland worden, ook door de sowieso homogeneres les-groepen; werken met blokken van afwisselend theorie, praktijkinitiatie en stages wordt mogelijk. Hierdoor kan men theorie en praktijk van het lesgeven beter op elkaar afstemmen.

Module

Wel zijn er volgens Loko enkele voorwaarden te vervullen vooraleer een extra ALO-jaar ingevoerd zou mogen worden. Ten eerste mag het extra jaar er enkel komen als, de kwaliteit van de opleiding er ook echt op vooruitgaat. Enkel de kombinatiemogelijkheid met de tweede cyclus afschaffen, zonder de ALO te verbeteren, zou verkeerd zijn.

ming te verkrijgen, eerder dan om leraar te worden. Met een extra jaar ALO zou die nood aan meer vorming niet meer gelengid worden. Deze nood kan opgevangen worden door een module, die onder andere zou moeten bestaan uit een aantal vakken die ook in de eenjarige ALO terug te vinden

zijn. Wat in deze module aan bod moet komen, is bijvoorbeeld het geven van presentaties, vergadertechnieken, en daarnaast vormingsmomenten 'leren kennen en leren vormgeven'.

Ook moet een oplossing voorzien worden voor een aantal richtingen waar de combinatie tweede cyclus en ALO vanzelfsprekend is. Het betreft hier de richtingen Schoolpsychologie en Onderwijskunde (Pedagogiek). Deze richtingen zijn zo gericht op het onderwijsgebeuren en de band met de ALO is zo nauw, dat het onlogisch zou zijn de kombinatiemogelijkheid niet toe te laten.

Werksituatie

De vierde voorwaarde is dat een extra jaar ALO niet financieel onhaalbaar wordt voor sommige studenten. Als de ALO een echte Voortgezette Akademische Opleiding (VAO) zou worden, verliest de student immers zijn beurs. Daarom moet het beurzenstelsel van de basisopleidingen ook voor de ALO gelden. Eventueel kan op termijn nagedacht worden over een systeem waarbij de stages vergoed worden: de student krijgt dan inkomsten en kan zo zijn studies financieren.

Een laatste te vervullen voorwaarde is dat het mogelijk blijft of wordt ALO te combineren met een werksituatie. Dit kan door opleidingsonderdelen als theoretische vakken en seminars zoveel mogelijk in avondonderwijs aan te bieden en door het (gedeeltelijk) laten meetellen van een werksituatie in het onderwijs of vorming bij de stage. Ook deeltijds de ALO volgen moet mogelijk zijn. Men moet dan voorzien dat het programma gespreid kan worden op een verantwoorde manier, dus zonder dat de voordelen van een eenjarige opleiding teniet worden gedaan.

Bij dit alles moet men natuurlijk het uiteindelijke doel goed voor ogen houden: competente en gemotiveerde lesgevers vormen, die degelijk voorbereid zijn om hun taken in het onderwijs en in het ruimere veld van de vorming op te nemen.

Chloé Heerman
Tine Swaenepoel

Uitnodiging voor OAV rektorverkiezing

Op donderdag 6 april 2000 wordt de eerste ronde van de rektorverkiezing gehouden. Huidig rektor Oosterlinck is de enige kandidaat. Ook de studenten hebben bij deze belangrijke beslissing hun zeg via de studentenvertegenwoordigers op de fakulteitsraden. Zij zullen hun stem mogen uitbrengen op de bewuste kiesdag.

Om te weten welke positie de studenten gaan innemen, worden er twee Openbare Algemene Vergaderingen (OAV's) belegd door de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). Op deze vergaderingen zijn de studenten van de fakulteitsraden uitgenodigd, alsook de vertegenwoordigers van de kringen. Het spreekt voor zich dat, aangezien het om open vergaderingen gaat, elke student meer dan welkom is om de bespreking bij te wonen en er zijn stem te laten horen.

De eerste OAV is gepland voor donderdag 30 maart. De rektorkandidaat zal er zijn kiesprogramma aan de studenten voorstellen. Nadien zullen er een hele reeks kritische vragen aan professor Oosterlinck gesteld kunnen worden. De tweede vergadering vindt plaats op dinsdag 4 april. Na enige tijd om alles wat te laten bezinnen, wordt dan samen- gekomen om een kritische bespreking te houden van de kandidaat en van onze houding. We zullen op dat ogenblik een gemeenschappelijke studentenstrategie afspreken. Er bestaat trouwens een mogelijkheid dat de rektor niet de vereiste meerderheid (zijnde de absolute meerderheid van alle kiesgerechtigde leden) haalt in de eerste verkiezingsronde. In dat geval komt er een tweede ronde waarin nog slechts een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen nodig is. Ook op dit scenario moeten wij voorbereid zijn.

Ook al is er maar één kandidaat, de verkiezing blijft van groot belang. De rektor stelt na zijn verkiezing een ploeg samen, waarmee hij het gemeenschappelijk bureau vormt. Samen hebben zij een zeer groot aandeel in het gevoerde beleid aan onze universiteit. Loko wil dan ook alle personen die zich betrokken voelen met het wel en wee van onze universiteit aansporen om aanwezig te zijn op deze vergaderingen.

(svd)

De vergaderingen vinden plaats in MTC 00.16, Sint Michielsstraat 6, 3000 Leuven. Dit is de straat die van de Standaard Boekhandel op de Naamsestraat schuin wegliep naar het Hogeschoolplein. Daar is een groene poort en het is de eerste aula aan de rechterkant op het gelijkvloers. Beide vergaderingen beginnen om 19 uur.

Gentse studenten bezetten rektorraat

Een delegatie van de Gentse studentenorganisaties heeft donderdag en vrijdag vierentwintig uur lang het rektorraat bezet. Met deze actie wilde men de aandacht van de universiteit vestigen op de erbarmelijke toestand waarin studentenhuus de Brug zich bevindt.

Het studentenhuus is de uitvalsbasis van alle erkende studentenverenigingen van de universiteit Gent (RUG). Onder andere het konventenssekretariaat, de Gentse Studentenraad (GSR) en Schamper, het Gentse studentenblad, zijn in de Brug gevestigd. De lokatie wordt echter al jaren verwaarloosd door het universiteitsbestuur. Het huus is niet alleen bouwvallig en onveilig — zo is er geen degelijke nooduitgang — maar ook ontoegankelijk voor gehandicapten, om maar te zwijgen over het gebrekkige meubilair of het ontoereikende sanitair. Renovaties dringen zich dus op en zullen er ook komen vanaf volgend jaar. Er heerst echter nog heel wat onduidelijkheid over onder meer de begroting en het tijdsbestek van de nakende (tijdelijke) verhuus naar een ander pand en de werken aan de Brug zelf.

De maat was blijkbaar helemaal vol toen bleek dat het studentenhuus onvermeld bleef in het in het masterplan van de RUG voor de bouwprojecten in de omgeving. Om aan de situatie een einde te maken, richtten de in het studentenhuus gevestigde studentenverenigingen en -diensten het Bijzonder Overleg de Brug (BOB) op. Het BOB probeerde aanvankelijk in overleg met het universiteitsbestuur tot een voor alle partijen aanvaardbare oplossing te komen. Deze poging draaide echter op niets uit ondanks de uitgebreide dossiers van de studentenverenigingen.

Om die reden werd overgegaan tot de bezetting van het rektorraat. Een actie die — zo vermeld het BOB — niet gericht is tegen het bestuur van de Gentse universiteit, maar hen wel met de neus op de feiten wil drukken door een duidelijk signaal te geven. De tijd dringt immers voor de studenten: met blok en eksamen in aantocht en de sluiting van de Brug vanaf volgend academiejaar, was dit voor hen de laatste mogelijkheid om de wan-toestanden in het studentenhuus onder de aandacht te brengen.

(ch)

Waar zijn de verdwenen archieven van Gaston Eyskens?

Aet boek van socioloog Ludo de Witte, *De moord op Lumumba, verwekte zoveel opschudding in de media dat er een parlementaire onderzoekscommissie werd opgericht, die in maart van start gaat. Op een gespreksavond georganiseerd door de Socialistische Jonge Wacht, Oxfam-wereldwinkels en het Masereelfonds, vertelde de Witte het verhaal van een man die in opstand kwam tegen de ex-kolonisatoren.*

In 1960 hield wijlen koning Boudewijn een redevoering ter ere van de onafhankelijkheid van de Belgische kolonie. Deze onafhankelijkheid werd door de vorst voorgesteld als een "grootmoedig geschenk". Toen Patrice Lumumba, de eerste minister van Kongo, aan de macht kwam, zette die meteen de puntjes op de i van het koloniale regime. Op dat moment had Lumumba eigenlijk al alle krediet verloren bij het westen. Zijn politieke lot was bezegeld.

Leopoldstad

Voor 1959 was er nog op geen enkele manier sprake van onafhankelijkheid voor de Belgische kolonie. De regering wou dat uitstellen tot het jaar 2000. Toen een professor van het Afrikaans Instituut even opdeerde om de onafhankelijkheid gefazeerd te laten verlopen en in 1985 te voltooien, werd die bijna ontslagen. Het heeft zelfs tot 1957 geduurd eer Kongolese partijen en vakbonden waren toegelaten. De Belgische overheid gaf grif toe waar het om draaide: economische belangen.

De grote volksofstand in Leopoldstad (Kinshasha) in 1959 zorgde echter voor een ommekeer. Als radikale anti-imperialist en nationalist speelde Patrice Lumumba hierin een voortrekkerrol. De ontwikkelingen in Leopoldstad doen koning Boudewijn het voortouw nemen om plots te pleiten voor de onafhankelijkheid.

Vanwaar die verandering van koers? Volgens Ludo de Witte had België maar twee mogelijkheden. De eerste was voorbeeld nemen aan het Frans-Nederlandse model om koloniale opstanden te bedwingen: met militaire middelen het verzet in bloed smoren, met verwijzing naar oorlogen in Algerije en Indonesië. Aan deze mogelijkheid moest België niet eens denken. Met eerder beperkte militaire middelen zou het onmogelijk geweest zijn om een gebied te controleren dat tachtig maal groter is dan België zelf. Dus moest de regering in Brussel het subtieler spelen en koos zij volgens de Witte voor de Engelse methode: geleidelijk aan de kolonie onafhankelijkheid geven, maar ondertussen de economie nog stevig onder controle houden. Uiteindelijk bleek

ook deze sinische manier van dekoloniseren op problemen te stoten: de Belgen hadden het nagelaten een nationale economie te ontwikkelen in hun kolonie. Er was geen Kongolese toplaag van ondernemers, advocaten, ingenieurs. In die tijd hadden bij wijze van spreken maar een handjevol Kongolezen kunnen studeren aan de universiteit.

Verkracht

Patrice Lumumba verzette zich tegen deze halfslachtige onafhankelijkheid en eiste een consequente dekolonisatie. Brussel had niet kunnen verhinderen dat deze Lumumba na de verkiezingen premier werd van Kongo. Ludo de Witte: "Lumumba werd voorgesteld als een communist, maar hij wou gewoon dat Kongo geen marionettenregime zou krijgen."

Gelukkig voor de Belgen konden zij nog rekenen op het ter plekke gebleven Kongolese leger, waarvan de officieren allemaal blank waren. Die officieren verhinderden dat zwarte soldaten enige promotie konden maken. Daardoor ontstond op een gegeven moment munitie waarbij een aantal blanke officieren werden mishandeld en hun vrouwen verkracht. Deze feiten werden breed uitgesmeerd in de westerse media en vooral in de schoenen geschoven van premier Lumumba. Nochtans was de regering-Lumumba tussenbeide gekomen en had ze de rust hersteld. Eén op drie officieren werd teruggestuurd naar België wegens te racistisch gedrag. Vele van die officieren trokken zich echter terug in de provincie Katanga om het verzet tegen Lumumba te organiseren. In Katanga zwaaide toen de Belgischgezinde Moïse Tshombe de plak.

Brussel zag zijn greep op de ex-kolonie steeds zwakker worden en greep naar de harde middelen. Onder het mom van een humanitaire interventie werden para's gedropt in de grote steden. Ludo de Witte schrijft hierover dat het eigenlijke doel van deze operatie vlug duidelijk werd: afscheiding van de rijke koperprovincie Katanga. Dit zou de regering Lumumba direct in haar portemonnee getroffen hebben: één derde van de overheidsinkomsten kwam voort uit de opbrengsten van de kopermijnen.

Premier Lumumba en president Kasavubu riepen dan, als compromis, de Verenigde Naties (VN) om hulp. Overal in het land werden blauwhelmen ingestuurd, behalve dan in de opstandige provincie Katanga, daar werden de Belgen ongemoed gelaten. Om die reden brak Lumumba met de VN en stuurde zelf troepen naar de opstandige provincies. Dat was niet naar de zin van de VN en evenmin naar de zin van president Kasavubu. Deze zet Lumumba en zes van zijn ministers af. Lumumba stuurde op zijn beurt, gesteund door de Kongolese Kamer en Senaat, Kasavubu naar huis. De verwarring was compleet. Tijdens deze impasse zag kolonel Mobutu zijn kans schoon en hij pleegde een eerste staatsgreep. Lumumba werd door de VN in zijn residentie in Leopoldstad beschermd, wat er de facto op neerkwam dat hij huisarrest kreeg en politiek monddood werd gemaakt.

Wanneer Lumumba erin slaagde om te ontsnappen, speelden de VN volgens het boek van de Witte een zeer bedenkelijke rol: de wereldorganisatie zou haar manschappen verboden hebben om de voormalige premier nog te beschermen. Deze werd dan ook snel gevangen genomen door soldaten van Mobutu.

Zwavelzuur

Maar zelfs een gevangen en monddood gemaakte Lumumba baarde Brussel en West York nog ernstige kopzorgen. De soldaten kregen steeds meer sympathie voor hem en er was dreiging van munitie. Daarom zorgde de Belgische overheid ervoor dat Patrice

Lumumba zou worden overgebracht naar de provincie Kasai of Katanga, in de wetenschap dat zowel plaatselijk diktator Kalonji als Tshombe Lumumba's hoofd wilden. Dit achterhaalde Ludo de Witte door zijn zoektocht in de archieven van de toenmalige minister van Afrikaanse zaken Harold d'Aspremont Lynden. Ook de namen van minister van Buitenlandse Zaken Pierre Wigny en eerste minister Gaston Eyskens worden in het boek vermeld als opdrachtgevers van het moordplan dat operatie Baracuda werd genoemd.

Op 17 januari 1961 werden Kongo's eerste minister en enkele van zijn medestanders naar de hoofdstad van Katanga gebracht en overgeleverd aan Tshombe. Verschillende Belgische topfunctionarissen zouden staan toekijken hebben toen Lumumba op het tarmak van de luchthaven zwaar werd mishandeld. Op zijn minst met medeweten van de Belgen daar werden Lumumba en zijn kameraden gefolterd en gruwelijk vermoord. In de kranten werd toen geschreven dat Lumumba was ontsnapt. De lijken zouden in werkelijkheid echter in stukken zijn gesneden en opgelost in zwavelzuur.

Het enige obstakel voor Mobutu op zijn weg naar de macht, was een grootscheepse opstand van de Lumumbistische rebellen in 1964. Deze rebellen werden uiteindelijk verslagen met hulp van Belgische en Amerikaanse troepen. Een jaar later riep Mobutu de tweede republiek uit. Hij regeerde sindsdien de Belgische ex-kolonie met ijeren hand en buite zijn land uit. "Zonder de gezamenlijke hulp van België, de VN en de VS was het allicht nooit zo ver gekomen," zegt de Witte.

Pers

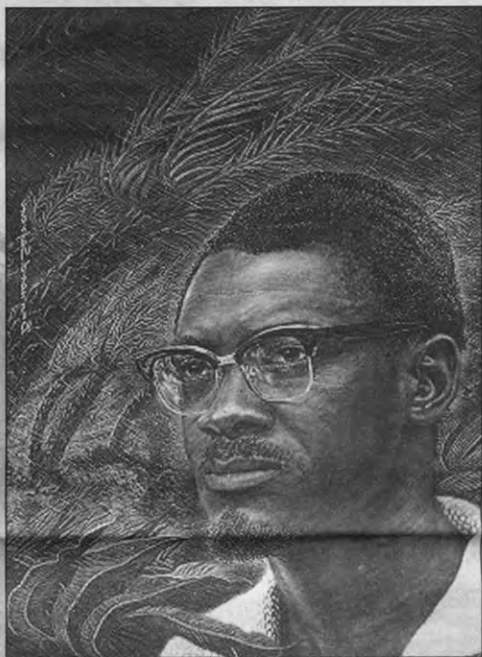
Tijdens de omwentelingen in Kongo speelde de Belgische pers een rol als propagandamachine van de regering. In La Libre Belgique werd bijna aangezet tot haat en moord tegen Lumumba. Leugenachtige en foutieve artikels werden geplaatst als zou Lumumba een luxueus verblijf hebben in de Verenigde Staten en daar kunnen beschikken over blanke slavinnen. Ook de rol van journalist (en later hoofdredacteur) Manu Ruys van De Standaard is in dezelfde zin niet onbesproken. Ludo de Witte: "Ook nu loopt Manu Ruys niet echt warm voor de parlementaire commissie."

Noch academici, noch journalisten repten jarenlang met een woord of een letter over de moord op Lumumba. In 1991 maakte een zekere Jaques Brassine zijn doktoraatsproefschrift over de hele affaire. Tijdens zijn doktoraat werd de man om dubieuze redenen door de koning in de adelstand verheven. Bovendien werd alles in die studie toegespit op de rol van de Kongolezen zelf; de Belgen liet hij ongemoed.

De Belgische koloniale en missionaire geschiedenis is bij uitstek het terrein van hofhistoriografen. Ludo de Witte kan echter helemaal niet tot dat klubje gerekend worden. Als een openbare aanklager in een assisenzaak beet de Witte zich vast in de materie en groef hij zich een weg in de archieven van de respectieve ministers van Buitenlandse Zaken en van Afrikaanse Za-

ken. In de toekomst wil hij de rol van eerste minister Gaston Eyskens onttrafelen. Daarvoor ontbreken hem momenteel nog de archieven van het fameuze Kongo-comitee. Daarnaast is de Witte van plan om nog een aantal rechtstreekse getuigen te ondervragen.

In een artikel van de historicus professor Zana Aziza Etambala (KU Leuven) kreeg de Witte de kritiek dat er hem teveel details en documenten ontbreken om de beweringen in zijn boek hard te maken en dat hij te veel "wéllichten" moet gebruiken. Professor Etambala vindt overigens dat de auteur te skrupuleus doet over de verant-

woordelijkheid van de Kongolezen zelf en er geen enkele nog levende Kongolese getuige werd geïnterviewd.

Naar aanleiding van de Witte's boek zou er een parlementaire onderzoekscommissie opgericht worden. De oprichting van die commissie werd vorige week goedgekeurd op een plenaire vergadering van de kamer. De Witte heeft zo zijn twijfels bij de goede bedoelingen van België: "Ik geloof niet dat dit de nieuwe 'openheid' is van de regering. Louis Michel wil gewoonweg een stevige poot in Afrika hebben, maar tegelijkertijd kan hij het niet maken om niet te spreken over de misdaden van toen." Ook professor Etambala is sceptisch ten aanzien van de commissie. In een artikel schrijft hij: "De Kongolezen hebben geen wetenschappelijke studie en evenmin een parlementair onderzoek nodig om te weten dat de Belgische, Amerikaanse en andere regeringen hen geen politieke slaagkansen gunden. Maar zij beseffen, beter dan wie ook, dat diezelfde westerlingen hun Kongolese aanhangers — Mobutu en ko — meer dan drie decennia hebben gesteund bij de onderdrukking van het Kongolese volk. We zijn zeer benieuwd hoe Belgische parlementairen en Kongo-experts met dit overgevoelige punt zullen omspringen."

Barl De Schrijver

Ludo de Witte, *De moord op Lumumba*, uitgeverij Van Halewijck

Pumpkin Records

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon. - en Donderdag

IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

De verborgen geschiedenis

Horum omnium fortissimi sunt Belgae" is wellicht de meest opgerakelde zin van ons vaderlands verleden. De geschiedenis interesseert zich voornamelijk in heldendaden en machtige staten. Op die manier strooit ze ons zand in de ogen. Professor Anne Morelli (ULB) vertelde donderdagavond in het Oratoriënhof het vergeten verhaal van de Belgische emigranten.

Volgens professor Morelli schrijft de geschiedenis niet over arme mensen, die uit pure ellende het land ontvluchtten. Deze herinnering zou ondraaglijk zijn voor de nieuwe rijken. Men wil geloven dat we uit het voorspoedige Westen komen en dat het altijd zo geweest is. Misschien reageert deze Italiaanse historica wel iets te fel, wanneer ze stelt dat de nieuwe rijken daarom de associatie met de hedendaagse vluchtelingen niet aankunnen. Enerzijds baseert de geschiedenis van een volk zich logischerwijs voornamelijk op diegenen die ter plekke blijven. Anderzijds konden arme mensen vaak niet schrijven waardoor de historische bronnen van de rijken steeds talrijker zijn geweest dan die van de armen. Toch moeten we Morelli gelijk geven als ze zegt dat we bitter weinig weten over de Belgen die hier wegtrokken en over de wijze waarop ze in het buitenland onthaald werden.

We vingen allemaal wel eens op dat duizenden protestanten Antwerpenaren in de zestiende eeuw naar Nederland vluchtten. We gaan ervan uit dat zij hard hebben gewerkt aan de Nederlandse kalvinistische welvaart. Helaas liep alles niet zo gesmeerd als we vaak denken. Naast de 'echte', protestantse vluchtelingen bleken er ook katholieken naar Nederland gevlucht te zijn, die absoluut niet welkom waren. Er bestonden Belgische gemeenschappen, die sterk bekristalliseerd werden door de Hollanders. Zo zouden Belgische vrouwen naar hun normen zeer eigenaardig gekleed geweest zijn en trouwden die Belgen na jaren nog steeds met Belgen.

Boterpotten

Op het einde van de achttiende eeuw, toen België deel uitmaakte van het rijk van de Habsburgers, vond er een ware volksverhuizing plaats van arme Belgen naar Hongarije en Turkije. De arme mensen, die geen grond bezaten, werd land beloofd in het Oosten. Daar werden katholieke gemeenschappen opgebouwd, die de Turkse invloeden moesten tegenhouden.

Toen Vlaanderen in de negentiende eeuw geteisterd werd door de tekstielcrisis, trok men massaal naar Wallonië — waarvan Spitaels'en en Onkelinx'en nog het levende bewijs zijn — en Frankrijk om te werken. Vooral Roubaix werd voor vele Belgen een toevluchtsoord. De Belgen werden niet bepaald hartelijk onthaald door onze zuiderburen. In bepaalde Noord-Franse dorpen onttaarden de negatieve reacties van de Franse bevolking in het begin van

de twintigste eeuw in een jacht op Belgen. De Belgische regering heeft indertijd treinen ter beschikking gesteld om hen veilig thuis te brengen.

Broedertwisten

Ook in het Noordstation van Parijs stroomden de Belgen toe. Ze vormden de grootste vreemde gemeenschap in de Franse hoofdstad en bezaten zelfs een eigen ziekenkas en krant. De Vlaamse meisjes maakten zich nuttig als sterke dienstmeiden. De Belgen werden 'pap gamelle' en 'pot au beurre' genoemd, omdat ze steeds pap aten en hun boterpot van het platteland overal meenamen. Men kocht dan een Frans brood en besmeerde dit met boerenboter. De Fransen bezongen onze landgenoten ook in liederen: 'de boterpotten, die smokkelen en geen belasting betalen'. Onder andere bij de Franse spoorwegen werden er petitie's ondertekend om de Belgen — die het Franse werk afnamen — te ontslaan en terug te sturen naar hun eigen land. Tot op de dag van vandaag worden er in Frankrijk duizenden Belgemoppen verteld over de 'Belgische boereken's'.

«De Belgen werden afgetekend als brutale alcoholici en gewelddadig seksueel geobsedeerden»

In de negentiende eeuw werden de armen naar Canada gelokt met advertenties, die het zeer gezonde klimaat prezen en elke man boven de achttien of weduwe met kinderen vierentachtig hektaren tarwegrond beloofden. De avontuurlijke armen werd een boot- en treinticket aangeboden. Eens aan wal in de nieuwe wereld, bleken er nog geen spoorwegverbindingen aangelegd te zijn en moest er driehonderd kilometer te voet afgelegd worden over het bevoren Michiganmeer. In Canada vindt men afbeeldingen waarin leeuw en haan elkaar omarmen. Ver van huis spelen broedertwisten niet.

Albert

Economische vluchtelingen trokken ook naar Rusland. Foto's trachten de achtergebleven familieleden te tonen hoe goed ze het daar wel hadden. We zien dienstmeiden en jachttaferelen, of de BMW's van vandaag, waarmee onze vreemdelingen graag gefotografeerd werden, dixit Morelli. Brieven vertelden de familieleden dat ze ook moesten komen en handelen voortdurend over het geld dat opgestuurd werd.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog vluchtte één miljoen driehonderduizend mensen of meer dan twintig procent van de bevolking uit het land. In Groot-Brittannië zijn er pamfletten teruggevonden waarop staat 'Help the Belgians, they cannot help them-

selves'. Ook daar hadden we een slechte reputatie. De Britse vrouwen durfden de straat niet meer op sinds de Belgen er waren. De Belgen werden afgetekend als brutale alcoholici en gewelddadig seksueel geobsedeerden. Een geestelijke hoopte dat de Duitsers de oorlog zouden verliezen. Het idee dat de Belgen anders in zijn land zouden blijven was voor hem onaanvaardbaar. Tijdens de Tweede Wereldoorlog trokken vele Belgen naar Frankrijk, waar ze onthaald werden met 'aller boire l'eau du Canal Albert', omdat onze frontlinie daar slechts enkele dagen had standgehouden.

Vele kollaborateurs trokken na de oorlogen naar Duitsland, Zuid-Amerika, Spanje en Ierland.

De redenen waarom onderdanen onze streek ontvluchtten, waren voornamelijk economisch. De miserabele situatie, die de drijfveer was voor het vertrek, wordt in de geschiedenisboeken meestal verzwegen. De geschiedenis werd herschreven en als er over Belgische vluchtelingen nog iets gezegd wordt, is het dat ze hard gewerkt hebben en nodig waren.

Nathalie Van Leuven

Onthutst achtergelaten

De bewoners van de residentie Terbank zijn behoorlijk verontwaardigd. Dertig blauwe PMD-zakken stonden nog op straat na de huisvuilophaling. Bovendien kleeftde er geen sticker op de zakken, ter indicatie van een foute inhoud. De bewoners gingen daarom over tot een deskundige deskietje. Ze kwamen tot de constatacie dat tien van de dertig zakken absoluut in overeenstemming waren met de verspreide richtlijnen omtrent de inhoud van de blauwe zak. Vele vragen bleven achter.

(nvl)

Exklusieve essaywedstrijd

Naar aanleiding van het verschijnen van Geert Lernout's *Schrijfgids voor studenten* organiseert Acco een essaywedstrijd. De bedoeling is dat studenten een essay schrijven over hun favoriete boek (fictie of non-fictie). De inzendingen worden anoniem beoordeeld door een professionele jury. Op de Antwerpse boekenbeurs in november zullen de winnaars bekend gemaakt worden. Wie in de prijzen valt, mag hopen op cultuur-, kranten- of reischeques, boekenbons en filmtickets.

Lijkt het voorgaande wel iets voor jou? Dan is het nog maar te hopen dat je studeert bij Letteren of een andere faculteit uit de groep humane wetenschappen. Dat is namelijk de enige categorie studenten die toegelaten is tot de wedstrijd. Denkt men bij Acco dat een wiskundige of een tandarts in spe nooit een goed boek leest of dat een ingenieur niet in staat is om vijf woorden fatsoenlijk achter mekaar te zetten? Als men, zoals in de brief aan de pers vermeld werd, een groot aantal studenten tot deelname wil bewegen, lijkt dit alvast een zeer foute zet.

(pm)

Avontuurlijke Jongerenreizen (18 tot 28 jaar)

Trekkings en wandeltochten

ook met canyoning • alpinisme • kajak • mountaibike

- ver van het massatoerisme
- kleine groepen, Nederlandstalig begeleid door dynamische jongeren
- 24 bestemmingen in Europa, Marokko, Turkije, Nepal, Tanzania en Canada
- duidelijke all-in prijzen

Stap een andere wereld binnen

Voor gratis brochure: Anders Reizen - Refugiëstraat 15, 3290 Diest
 ☎ 013/33 40 40 • Fax 013/32 16 08 • E-mail: info@andersreizen.be

www.andersreizen.be

**Anders
reizen**

Reeks: de nieuwe bloedjes van democratische partijen

Deel 2: de Jongsocialisten

“Ik gruwel van de sociaal-demokratische tendens”

De Jongsocialisten (JS) Leuven worden nu bijna twee jaar geleid door Pieter Tratsaert, die bij de gemeenteraadsverkiezingen opkomt op de SP-lijst samen met een groep andere jongeren. Koen Vermeiren is de kersverse en ietwat verlegen voorzitter van de twee weken jonge studentenorganisatie JS-KU Leuven. Samen positioneren ze hun jongerenbewegingen ten opzichte van de SP.

Pieter Tratsaert: «De Jongsocialisten zijn jongeren tussen veertien en dertig. Je kan lid zijn van JS en niet van SP en omgekeerd. We hebben een vertegenwoordiging in het partijburo van de SP. Gemeentelijke afdelingen hebben ook een vertegenwoordiging in de SP-afdeling Leuven. We willen echter niet SP-jongeren genoemd worden. We zijn Jongsocialisten, jongeren die bezig zijn met socialisme. Onze natuurlijke partij daarbij is de SP. Maar zij kan niet tussenkomen in wat wij doen. Daar zijn pogingen toe geweest in het verleden. Een half jaar geleden is nationaal beslist dat we geen jaarlijkse dotatie van de SP meer willen. We willen financieën gescheiden houden om de dingen op onze eigen manier te kunnen doen.»

Koen Vermeiren: «Studentenafdelingen zijn er aan de Vrije Universiteit Brussel, de Universiteit Gent en sinds heel kort aan deze unief. JS-KU Leuven richt zich specifiek tot universiteit- en hogeschoolstudenten. We willen op het ideologische en het inhoudelijke werken. Zo hopen we een grotere groep studenten aan te spreken.»

Kantus

Veto: Wat zijn de plannen van JS-KU Leuven?

Vermeiren: «We hebben alvast een agenda opgesteld voor volgend jaar. Een keer in de maand komt er een thema-avond met gast-sprekers, zowel van SP als van andere partijen — uitgezonderd het Vlaams Blok. We zullen ook meer ontspannende activiteiten doen zoals een filmavond en een kantus. Daarboven komt een keer in de maand een algemene vergadering, waar we standpunten bepalen en de actuele thema's bespreken.»

Veto: Jullie hebben nu dus nog geen standpunten.

Tratsaert: «Je hebt natuurlijk standpunten van de nationale overkoepeling van JS. We pakken meestal uit met een vijftal thema's: kraakrecht, regularisering van soft-drugs, arbeidsherverdeling, internationalisering en stemrecht voor migranten. Daarnaast worden op het nationaal buro en in de werkgroepen regelmatig stellingen geformuleerd, van waaruit JS-KU Leuven perfect kan vertrekken.»

Veto: Vaak hoor je de kritiek dat de Jeugdraad van de stad te veel gepolitiseerd is.

Tratsaert: «Die kritiek komt jaarlijks terug. In de Jeugdraad zitten mensen van JS, de CVP-jongeren en Jong-VLD in het dagelijks bestuur. De andere verenigingen hebben soms een beetje bloedarmoede. De Jeugd-raad in Leuven is zeer groot en bestaat uit veel verenigingen, maar soms zitten die er vooral om hun eigen subsidies in het oog te houden. Ze komen wel naar die tweemaandelijks vergadering, maar dat diegenen die willen werken rond jeugdbeleid zijn momenteel enkel de politieke jongeren.»

Veto: Een andere veelgehoorde opmerking: sommige mensen worden lid van een politieke jongerenafdeling om een plaatsje op de verkiezingslijst te bemachtigen.

Tratsaert: «Dat is een terecht beeld. Schrijf die zin nu niet op zonder de argumentatie erbij te vermelden. Alle politieke partijen zitten met bloedarmoede. Het is in om een jonge alleenstaande allochtone vrouw met

een handicap op je lijst te hebben - ik maak er nu een karikatuur van. Een aantal mensen in politieke partijen hebben de neiging jongeren te gaan wikkelen en wegen, in de zin van: heeft die electoraal potentieel? Daardoor zitten jongerenafdeling met dat springplankimago. Anderzijds zijn er inderdaad mensen die zich in allerlei bochten wringen om overal op een goed blaadje te staan en om zoveel mogelijk hoge pieten van de partij te leren kennen. Daarnaast

Vermeiren: «Dat is het nadeel aan Binnenlandse Zaken. Je moet zodanig veel compromissen sluiten en met iedereen rekening houden dat je op standpunten moet inbinden.»

Tratsaert: «Dat is het nadeel van regeringspartij te zijn.»

Veto: Geldt dat ook voor het beleid van de SP in de Leuvense gemeenteraad? Enorm veel politie op straat, een repressief fietsbeleid, veiligheidskamera's. Kan je daar mee om als Jongsocialisten?

jammer genoeg noodzakelijk besparingsbeleid.»

Veto: Dat onder andere bespaarde op de beursstudenten.

Tratsaert: «Inderdaad, en dat is zeer erg. Maar dat is een beetje het probleem. Je kan nu niet zeggen "Van-den Bossche zus of zo", je zit jammer genoeg in een regering waar bepaalde beleidsmaatregelen afgesproken worden. Je kan niet alleen beslissen. Toch zou de SP de beursstudenten moeten verdedigen.»

Veto: Wat is socialisme volgens de Jongsocialisten?

Tratsaert: «Ik gruwel persoonlijk van de tendens dat de partij spreekt van "wij zijn sociaal-demokraten". Neen, wij zijn socialisten omdat we nog altijd geloven in de maakbaarheid van de samenleving. Daar zeg je eigenlijk alles mee. De sociaal-democratie aanvaardt de markt en opereert daarbinnen. Socialisme wil de markt sturen op basis van grondbeginselen als gelijkheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en respect. Tegenwoordig goochelt iedereen met termen als "gelijkheid van kansen". De vraag is hoe je dat definieert. Een socialist zegt: "We vertrekken met verschillende kansen en dat moet veranderen". Je kan wel spreken over gelijke kansen in toegang tot het hoger onderwijs, maar als daarvoor geen gelijkheid van kansen bestaat, ben je nog altijd negens.»

Veto: Wilde JS-KU Leuven haar naam niet veranderen in SDS, sociaal-democratische studenten?

(foto Pieter Van der Aa)

zijn er jongeren die zich echt inzetten en die makkelijker bovendien zijn. Een aantal van hen wordt eruit gepikt.»

Machtspartij

Veto: Is de SP niet te veel een machtspartij?

Tratsaert: «In het verleden zeker. Hopelijk zal dat binnenkort veranderen. Sommige mensen zijn bang om bepaalde dingen naar voor te brengen. Patrick Janssens kwam op voor migrantenstemrecht toen hij voorzitter werd, maar dat stond verdorie al jarenlang in ons programma. Maar ik denk dat we na dertien juni dat juk kwijt zijn, we zijn niet de enigen die verliezen aan het Blok. Men had zoveel angst dat men zweeg. Maar sorry, zo geraak je er niet. Je geraakt er enkel met te zeggen waar je voor staat.»

Veto: De SP heeft dingen gedaan die je moeilijk links kan noemen. Heeft de partij nog wel principes?

Vermeiren: «We zijn niet zo te vinden voor die kamera's. Het repressief fietsbeleid is eigenlijk niet echt aan ons besteed...»

Tratsaert: (onderbreekt) «Jawel, dat is wel aan ons besteed. Leuven zou een voorbeeld kunnen zijn op vlak van mobiliteit. Je hebt een ideale structuur om een doorgedreven mobiliteitsbeleid te voeren. Daar zijn nu aanzetten toe met het verkeerscirculatieplan, wat velen die geen afscheid kunnen nemen van de oude getrouwe auto, doet vloeken en sakkeren op het gemeentebestuur. Toch moet de auto geweerd worden. Leuven is een fietsstad. Maar een fietser mag ook niet vergeten dat zijn fiets in orde moet zijn. Punt.»

Veto: De SP heeft een profileringsprobleem zeg je, maar er is misschien ook een beleidsprobleem. Neem nu Luc Van den Bossche: die heeft toen hij minister van Onderwijs was een rechter beleid gevoerd dan de huidige minister, Marleen Vanderpoorten van de VLD.

Tratsaert: «Mevrouw Vanderpoorten kan natuurlijk de vruchten plukken van een

«Alle politieke partijen zitten met bloedarmoede»

Vermeiren: «Die naam is gevallen, maar het staat nog niet vast wat het uiteindelijk gaat worden.»

Tratsaert: «Dat is hun beslissing. Koen weet dat ik het daar niet mee eens ben. De partij moet opletten met modertemen als "links-progressief" en "sociaal-democratie". Uiteindelijk zegt socialisme het best waar je voor staat en waar je voor gaat.»

Veto: De SP is toch een sociaal-democratische partij. Het marktprincipe is aanvaard.

Tratsaert: (stilt) «Ze zitten natuurlijk met de liberalen in de regering.»

Veto: En bewandelen de Derde Weg.

Tratsaert: «De jongeren volgen met argusogen waar die naartoe gaat. Iemand kan mij eindelijk eens uitleggen wat die Derde Weg betekent. Laatst vroeg ik aan Vandenbroucke of er niet eens een debat kon georganiseerd worden tussen hem en Sir Anthony Giddens, die juist zijn boek *Paars* uitheeft. Vandenbroucke zei: "Ik heb al gediskussieerd met Giddens en ik kom er niet mee overeen". Ik stelde dan Ulrich Beck van de Risk Society voor, die ook dergelijke wegen beschrijft, maar daar kwam hij ook niet mee overeen. Frank is zeer eigenzinnig en heeft zijn eigen gedachte dat hij mef hand en tand verdedigt. Maar ik vraag mij wel af of er nu aparte Derde Wegen zijn in België, Nederland, Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië? De Internationale mag eens gaan uitdiskussieren wat die Derde Weg is. Ik kijk met argusogen naar wat de partij en Janssens op dat vlak gaan doen. Want je gaat mij niet wijsmaken dat door een socialistische partij te veranderen tot een sociaal-democratische partij, je plots bepaalde ervaringen uit het verleden — het gevoerde beleid op vlak van migratie, op vlak van onderwijs — kunt wegwissen.»

Margo Foubert

“Het debat van de verantwoordelijkheid mag je niet overlaten aan de rechterzijde”

Frank Vandenbroucke (SP), de huidige federale minister van Sociale Zaken en Pensioenen, ook professor Sociaal beleid in Europa aan onze Alma Mater, keerde weer uit het Engeland van Tony Blair. In België zwengelde hij het debat rond de actieve welvaartstaat aan dat hij sedertdien sterk mee bepaalt.

Veto: Hoe onderscheiden uw ideeën over de actieve welvaartstaat zich van de Derde Weg van Tony Blair?

Frank Vandenbroucke: «Dat is de klassieke vraag die ervan uitgaat dat wij ons altijd moeten definiëren ten opzichte van anderen. Die vraag gaat uit van een soort Vlaams minderwaardigheidscomplex. Ik ben niet geïnteresseerd in het maken van een kopie van wat Kok, Jospin of Blair doen. De idee die hier leeft dat ik overzee een soort van Damascuservaring zou opgedaan hebben, klopt niet. Overigens, in de periode dat ik in Groot-Brittannië zat, ben ik een polemiek aangegaan met Anthony Giddens, de peetvader van de zogenaamde Derde Weg. Ik ben niet entoesiast over zijn ideeën.»

Veto: In welke mate is het debat over de actieve welvaartstaat een debat over de modernisering van de verzorgingsstaat?

Vandenbroucke: «Ik ben teruggekomen naar België en ik sprak over de *Intelligent Welfarestate*. De doelstelling hiervan is dat er meer mensen zijn in de samenleving die actief kunnen zijn. Het betreft niet alleen werkgelegenheid, maar ook het combineren van een loopbaan met andere dingen. Bovendien gaat het hier ook om een welvaartstaat die sociale bescherming moet bieden. In zijn beginperiode legde Blair voornamelijk de nadruk op werk en de inzetbaarheid van mensen. Dit is echter absoluut niet voldoende.»

«Inzake keuze van restaurant ben ik een liberaal»

Veto: Wat is werkgelegenheid? Vele, kleine deeltijdse hamburgerjobs zoals in Groot-Brittannië of de Verenigde Staten?

Vandenbroucke: «Dit geldt niet voor het startbanenplan voor jongeren, een idee van de SP trouwens. Onze voornaamste bekommernis was jonge mensen volwaardige jobs te geven en bijvoorbeeld geen stages betaald aan het minimumloon. Het startbanenplan is zelfs iets beters dan wat we moeten doen op basis van Europese richtsnoeren. We zouden willen dat in alle staten dit richtsnoer versterkt zou worden.»

Veto: In de retoriek van de Derde Weg en ook de actieve welvaartstaat is er vaak sprake van verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.

Vandenbroucke: «Verschillende mensen bedoelen daar verschillende dingen mee. Het is een zeer glibberig begrip als je het niet kadert in een duidelijke opvatting over sociale rechtvaardigheid. Ik ben een egalitarist. Ik vind dat mensen fundamenteel gelijk zijn en dat is veel meer dan zeggen dat iedereen bijvoorbeeld toegang moet hebben tot het onderwijs. Als je vertrekt vanuit het egalitarisme, dan moet je vervolgens uitleggen waar volgens jou de verantwoordelijkheid van de gemeenschap begint en eindigt. Je kan niet radikaal denken over gelijkheid als je niet radikaal denkt over verantwoordelijkheid. Moet je de factuur van een restaurantbezoek voor een zakenlunch kunnen aftrekken van de belastingen? Principieel doe ik dat liever

niet, mensen zijn zelf verantwoordelijk voor het restaurant dat ze kiezen. Ik ben een liberaal inzake keuze van restaurant, ik vind dat we die sektor niet moeten subsidiëren met overheidsgeld. Anderen denken daar anders over, zoals mijn stadsgenoot Daems (VLD). Wie ziek wordt en naar het ziekenhuis moet, doet dit echter niet uit eigen keuze. Ik ben hier geen liberaal, maar wel kollektivist.»

«De globalisering is de mite van de machteloosheid»

Veto: Werkloos ben je ook niet uit vrije keuze. Moeten laaggeschoolde mensen een job aanvragen op straffe van uitsluiting van werkloosheidsuitkering?

Vandenbroucke: «In de politiek moet je compromissen zoeken tussen verschillende uitgangspunten. Het is inderdaad veel moeilijker als het gaat om opleiding en werk. Is iemand verantwoordelijk voor het feit dat hij niet goed is opgeleid? Misschien moet je daar toch mededogen voor hebben en hem een nieuwe kans geven. Ik denk niet dat je mensen in de miserie mag storten.»

«Ook hier zijn er echter rechten en plichten. Je kan geen solidariteit uitbouwen zonder dat er verantwoordelijkheid is. We moeten dat debat voeren. Het begrip verantwoordelijkheid mag niet overgelaten worden aan de rechterzijde. Ik ben er voorstander van dat je geen werkloosheidsuitkering moet geven aan mensen die niet op zoek zijn naar werk of weigeren een passende job aan te nemen of een opleiding te volgen.»

Veto: Geldt die verantwoordelijkheid ook voor de bedrijfswereld?

Vandenbroucke: «Men spreekt alleen over lastenverlagingen voor de bedrijven. Het Rosetta-plan is daar ook een voorbeeld van.»

Vandenbroucke: «We hebben een soort kontrakt afgesloten met het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO). Wanneer die bedrijven jonge mensen aanwerven die moeilijkheden hebben om werk te vinden, krijgen ze premies. Maar ook die ondernemingen hebben plichten. Het is zeker geen kado. Vraag dat maar eens aan het VBO. De sociale zekerheid mag trouwens geen frank minder krijgen door die lastenverlagingen. Wat er aan mindering komt, wordt gefinancierd vanuit de schatkist en we gaan zelfs nog extra geld op tafel leggen voor nieuwe behoeften in de samenleving.»

Milieu

Veto: Jos Geysels (Agalev) gaf als kritiek op de theorie van de actieve welvaartstaat dat ze geen rekening houdt met de ecologische crisis, bijvoorbeeld de toenemende werkdruk.

Vandenbroucke: «De manier waarop ik de actieve welvaartstaat zie, moet het precies mogelijk maken om de kwaliteit van het leven en duurzaamheid na te streven. Ik ben namelijk niet van oordeel dat geluk alleen uit werken bestaat. We weten dat mensen in bepaalde beroepen onderuit gaan door werkdruk. We vragen te veel van mensen. Onze bedrijfskultuur is vreselijk, we zuigen jonge mensen uit tussen vijftienvintig en veertig jaar, wanneer die ook bezig zijn met relaties en kinderen. Als ze

veertig, vijftig worden, wordt de ene pédégé en de anderen dumpen we gewoon. Dat klopt volstrekt niet met de levenscyclus. We moeten ervoor zorgen dat mensen boven hun vijftigste ook nog actief kunnen zijn. Daarom pleit ik voor een vierdaagse werkweek voor iedereen die dat wil, vanzelfsprekend met loon van vier dagen, maar met een premie om koopkrachtverlies op te vangen.»

Veto: U gaf ervan uit dat de politiek nog heel wat kan corrigeren in de markt. Is dat wel zo? Houdt u voldoende rekening met de globalisering van de economie en de macht van de multinationals?

Vandenbroucke: «Globalisering is een vaak misbruikt begrip en bovendien zeer slecht gedefinieerd. Het geeft aanleiding tot onnodig defaitisme. Anthony Giddens heeft

machteloosheid. We zijn helemaal niet machteloos.»

«De globalisering is niet zo'n bedreiging dat we ze zomaar moeten ondergaan. Europeanisering van de economie moet er voor zorgen dat we elkaar niet kapot konkurreren, door stelselmatige vermindering van belasting of mobiele factoren zoals kapitaal en vennootschappen. Er moeten dan wel faire spelregels zijn voor de financiering van de welvaartstaat. Ik denk niet dat we een Europese sociale zekerheid moeten krijgen, wel een coördinatie van de sociale wetgeving, op een aantal vaste standaarden.»

Veto: Is dat niet naïef? De politiek staat toch vaak machteloos toe te kijken hoe kapitaalgroepen dreigen met een verhuis?

Vandenbroucke: «De politiek staat helemaal niet machteloos. Je hebt geen wereldregering nodig om regels af te spreken inzake fiscaliteit. Dat is een politieke strijd die in Europa moet gevoerd worden. Ik zeg niet dat Petrella de machteloosheid predikt. Ik zeg dat zijn theorie — als je hem au sérieux neemt — je heel defaitistisch maakt. Zijn theorie is fout.»

VLD

Veto: In welke mate is de discussie tussen SP en VLD verschillend? Ze gebruiken alle twee de term actieve welvaartstaat.

Vandenbroucke: «Ik heb dat binnengebracht bij de regeringsonderhandelingen aan de hand van wat teksten die ik zeer belangrijk vind, zodat we elkaar goed kunnen verstaan. Verhofstadt heeft daar op een zeer creatieve manier op gereageerd, ik vind dat heel tof, wij hebben elkaar daarin gevonden. Wel leggen we soms andere accenten.»

Veto: Kan die actieve welvaartstaat een ideologie worden?

Vandenbroucke: «Ik heb de ambitie om van de actieve welvaartstaat een brug te maken voor mensen die vanuit verschillende standpunten vertrekken.»

Veto: Vele mensen vinden dat links in een serieuze impasse zit.

Vandenbroucke: «Ik vind dat niet, dat hoor ik al dertig jaar. Weet je, er zijn weinig bewegingen die zo dikwijls dood verklaard zijn, waar de rouwenden zich zo dikwijls in de kerk verzameld hebben. Sinds midden de jaren zestig is het de gewoonte om te zeggen dat de sociaal-democratie dood is. We zijn helemaal niet dood, alleen staan we in Vlaanderen veel te

zwak.»

Veto: Gaat iedere partij hier niet op den duur zijn elektorale koek van de actieve welvaartstaat opeisen?

Vandenbroucke: «Verkiezingen zijn heel belangrijk en ik voer ook graag campagne. Maar ik heb een overtuiging en die gaat voorop mijn kleine zielige elektorale berekening. Ik heb met Verhofstadt onderhandeld. Ik heb er geen problemen mee dat hij die woorden veel gebruikt en vele mensen zullen denken dat het van hem komt. Dat kan mij eerlijk gezegd niet veel maken. Ik ben bijzonder blij dat Verhofstadt gaat verdedigen dat er in Europa een armoedebestrijdingsnorm moet zijn. We zijn een team. Je kan niet aan politiek doen zonder de bereidheid om aan teamvorming te doen.»

Barth De Schrijver
Margo Foubert

Europese top in Lissabon over tewerkstellings- en sociaal beleid in de kennismaatschappij

Spook waart door Europa: de actieve welvaartstaat

Vorige week vond in Lissabon de Europese top plaats die in het teken stond van de Derde Weg of anders genoemd de actieve welvaartstaat. De vijftien regeringsleiders gaan voortaan een strategie uitdokteren om de tewerkstellingsgraad te verhogen. Niet iedereen is echter even gelukkig met de konsekwenties van deze politiek.

Tegen 2010 moet de tewerkstellingsgraad zo dicht mogelijk bij de zeventig procent liggen, tegenover eenentwintig procent vandaag. Men wil Europa voorbereiden op de kenniseconomie door modernisering van de makro-economische politiek, een verhoging van de opleidingsgraad, strijd tegen armoede en uitsluiting en het aanhouden van de economische groei op drie procent. De top zelf heeft vooral concrete besluiten opgeleverd over economische vernieuwingen. Het daaraan gekoppelde sociale deel wordt pas in het najaar concreter ingevuld.

Fernando

Wat de top in Lissabon zou brengen, werd eigenlijk al aangekondigd op de top van Firenze, op 22 november 1999. In de stad van Macchiavelli waar de *moderne politiek* is geboren, kwam de mondiale avantgarde van de sociaal-democratie samen: Lionel Jospin, Bill Clinton, Tony Blair, Gerhard Schröder, Massimo D'Alema en zelfs de Braziliaanse president Fernando Henrique Cardoso. Deze heren hebben hun verkiezingsukses grotendeels te danken aan de Derde Weg. Bij zijn verkiezing tot Britse premier in mei 1997 heeft Tony Blair zich zowel willen onderscheiden van de neokonservatieven als van *old Labour*. In september 1998 wist de Duitse SPD de CDU van Helmut Kohl te verslaan met de veelzeggende leuze *die neue Mitte*. Ook de Nederlandse PvdA van Wim Kok ging bij de verkiezingen van 1998 duidelijk een andere weg op.

De klassieke verzorgingsstaat, het pronkstuk van de naoorlogse sociaal-democratie, staat blijkbaar onder druk. Met veel retoriek heeft de Britse Labour-party haar antwoord geserveerd in de Derde Weg. Voor Blair moet de verzorgingsstaat een activerend karakter krijgen wil ze de eenentwintigste eeuw overleven. De overheid dient zich niet langer te beperken tot het passief verstrekken van uitkeringen, maar gaat investeren in onderwijs en opleiding, in mogelijkheden om naar het arbeidsproces terug te keren. Dat engagement van de overheid zal de burger dan moeten oppakken, zoniet wordt hij gestraft. En daar zit juist het verschil met de oude verzorgingsstaat.

Ook onze paars-groene regering nam de uitbouw van de actieve welvaartstaat op in haar regeringsverklaring. Frank Vandebroucke (SP) en Guy Verhofstadt (VLD) besloten trouwens onlangs nog in Gent met Tony Blair een Belgisch-Britse verklaring voor te bereiden voor de top in Lissabon. België heeft een zeer lage tewerkstellingsgraad — dit is het aantal mensen met werk vergeleken met het totaal van de beroepsbevolking. Volgens de VLD zijn de belangrijkste oorzaken daarvan de veel te hoge

belasting op de lonen voor de bedrijven. Bovendien verdienen sommige mensen meer met een uitkering dan met een job. Werkloze gezinshoofden met een maximumuitkering van 34 000 frank verdienen niet veel meer als ze moeten gaan werken aan het minimumloon.

Eigenlijk was het de vorige regering Dehaene die al een offensief voor een hogere tewerkstellingsgraad had ingezet. Zo waren er de Smet-banen met minimumlonen die de werkgever slechts gedeeltelijk zelf betaalt en waarbij deze wordt vrijgesteld van sociale bijdragen. Er werden plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen in het leven geroepen — de PWA's — waarbij men kan klussen voor iets meer dan het stempelgeld. Ook werden langdurig werklozen sneller uitgesloten van een werkloosheidsuitkering.

Misnoegd

In een recent verschenen perscommuniqué deelden de grootste vakbewegingen ABVV en ACV mee misnoegd te zijn over het feit dat zij op geen enkele wijze werden betrokken bij de voorbereiding van de top van Lissabon, terwijl de regering toch heeft gepleit om de bonden in te schakelen in haar nieuwe strategie. Het plaatste direct al wat vraagtekens bij de 'goede sociale voorname' en de strijd tegen de armoede die de regeringsleiders met veel mediaregie hadden aangekondigd. Bovendien blijken aan de Derde Weg en de actieve welvaartstaat scherpe sociale doornen te zitten. De Derde Weg wordt door haar critici gezien als een onsnappingsroete uit het neo-liberalisme in Groot-Brittannië. Dit land heeft de grootste arbeidsflexibiliteit, het geringste sociaal overleg en de meeste sociale ongelijkheid van de Europese Unie. De officiële werkloosheid is er lager omdat een groot aantal mensen als uitkeringstrekker is geschrapt

en er een permanent aanbod is van jobs in de 'marginale arbeidsmarkt'. Deze jobs bestaan uit onderbetaalde interim-arbeid en deeltijds werk van een paar uur per dag, met een nieuwe categorie van armen, de *working poor*, tot gevolg.

Verlaging van de sociale bijdragen voor werknemers en het permanent ter beschikking stellen van werklozen voor de arbeidsmarkt zijn ook sleuteltermen van de actieve welvaartstaat. In het diskoers dreigt men ermee mensen te sanktioneren als zij hun plichten niet nakomen. Voor minister Vandebroucke mag men een werkloze zijn uitkering ontnemen als hij niet ingaat op een arbeidsaanbod. Niet alleen wordt op die manier de onvoorwaardelijkheid van sociale zekerheid op de helling gezet, maar worden de plichten eenzijdig op de schouders van de werknemers gelegd. In een vrije tribune over de actieve welvaartstaat in de krant *De Morgen* schrijft Jos Geysels, politiek sekretaris van Agalev: "Vandebroucke heeft het vooral over het herijken van verantwoordelijkheid van de burgers ten aanzien van de markt. Dit pleidooi kan sinisch worden als het niet gekoppeld wordt aan een debat over de verantwoordelijkheid van de financieel-economische aktoren."

Positief

Meer verantwoordelijkheid van de burgers houdt ook in dat zij — in het licht van de steeds veranderende kenniseconomie — zich voortdurend scholen en bereid zijn op opleiding te volgen om een gepaste job te vinden. In een perktst van de vakbonden ABVV en ACV naar aanleiding van de Belgisch-Britse verklaring vinden de bonden de voorstellen over de ontwikkeling van de innovatie- en kennismaatschappij als motor voor het verbeteren van het concurrentievermogen positief, aangezien vroeger concurrentiekracht louter werd herleid tot loonkostenbeheersing. De twee grootste vakbewegingen betreuren echter dat alleen de werknemers de onzekerheid van de kenniseconomie moeten opvangen met meer flexibiliteit en permanente bijscholing.

Kwasi

De theorie van de actieve welvaartstaat gaat uit van de mogelijkheid van een verdere kwasi ongelimiteerde groei van de West-Europese economie. In de reeds vermelde vrije tribune waarschuwt Jos Geysels ervoor dat er geen rekening wordt gehouden met de ecologische problemen veroorzaakt door dit industrieel systeem; "Welke gevolgen heeft dit alles voor de kwaliteit van de arbeid en het leven? Vooral jonge mensen

zitten gevangen in een tredmolen van alsmaar meer presteren. De regering wil de tewerkstelling garanderen door bijvoorbeeld start- en landingsbanen. Maar welk zin hebben deze formules, als het arbeidspeloton tijdens de vlucht steeds harder vliegt. Bestaat de fundamentele remedie niet in de democratische tempering van de internationale concurrentiestrijd?"

"Houdt Vandebroucke er wel rekening mee dat de globalisering van de wereld-economie de macht

Dat engagement van de overheid zal de burger dan moeten oppakken, zoniet wordt hij gestraft

van de staten pijnlijk heeft gereduceerd", vraagt de groene voorman zich verder af.

West-Europa wordt beschouwd als een op zich staande ruimte. Globalisering echter impli-

ceert dat de periode van het naoorlogse georganiseerde kapitalisme in het westen voorbij is en daarmee ook de stabiele afspraken tussen overheid, werknemers en werkgevers. Nu is er volgens Geysels sprake van een "ongeorganiseerd kapitalisme", multinationals die de staten tegen elkaar uitspelen om sociale, ecologische en fiscale normen te versoepelen. Geysels: "Vandebroucke heeft gelijk als hij stelt dat er ook een sociaal Europa moet komen. Maar moet er niet in de eerste plaats een politiek Europa komen, dat écht in staat is een sociaal project te ontwikkelen?"

De concepten van de Derde Weg en de actieve welvaartstaat zijn vrij onduidelijk, vertonen meer dan één lakune en roepen veel vragen op. Vooral over de financiering van deze strategie is de regering vaag. Welke alternatieve financiering gaat zij aanbrengen om de verlaging van de patronale bijdragen te compenseren? Ook ABVV en ACV zijn sceptisch: "De ministers van Sociale Zaken wijzen wel op de nood van een herverdeling van de belastingsdruk van arbeid naar kapitaal via een Europees fiscaal beleid." Dit beleid blijft echter al jaren in de koelkast en dat is volgens de vakbonden te wijten aan de tegenstand van de grote voorstanders van de actieve welvaartstaat, Tony Blair op kop.

Donder

Historisch gezien is de sociaal-democratie een 'derde weg' tussen het socialisme (kollektief bezit van produktiemiddelen) en het laissez-faire-kapitalisme. In de jaren negentig is die Derde Weg volgens Blair wat anders: een middenweg tussen de 'verstaats' sociaal-democratie (oud links) en de neo-liberale economie (nieuw rechts). Hoewel een Vandebroucke het sociale aspect ook benadrukt, hebben links en rechts zich perfect gevonden in de actieve welvaartstaat, zoals de vlotte samenwerking tussen VLD en SP op dit vlak laten vermoeden. Professor Koen Raes (RUG), hoofdredacteur van het tijdschrift *Samenleving en Politiek* schrijft in een redactioneel geen donder te geloven van de bewering dat de links-rechts tegenstelling zou opgehouden hebben te bestaan. Zij heeft wel een andere invulling gekregen, maar de tegenstelling tussen de voorstanders van een solidaire samenleving en zij die pleiten voor een niemand ontziend bezitsindividualisme duikt in elk dossier terug op. "Neen, wie het einde der ideologieën propageert, geeft daarbij enkel te kennen dat voor hem nog slechts rechtse alternatieven het bespreken waard zijn. De SP is hier met verantwoordelijk voor," aldus professor Raes.

Barth De Schrijver
Margo Foubert

Bronnen: *Samenleving en Politiek*, vrije tribune Geysels en Horemans in *De Morgen*, *Le Monde*, *Libération*, *De Standaard*, gesprek met professor Lieve De Lathouwer (Centrum voor Sociaal Beleid UA)

(foto Rolf Op de Beek)

ALBATROS DRAAIT NOG STEEDS OP 78 TOEREN

GETUIGENISSEN

JoostH: "Ik ben nog nooit zo goed zat geweest als in den Albatros. Het bier is er echt aan te raden."

PaulJ: "De kussen die ik daar gezien heb zijn heter dan die in Salou. Zoveel prachtige vrouwen heb ik nergens anders gezien."

GoedeleL: "Den Albatros is beter dan SEX."

TineP: "Ik heb in den Albatros mijn lief gevonden. Allé, al mijn lieven."

LouisT: "Eén van de vele prachtige zalen die Leuven rijk is. Allemaal dankzij mijn beleid."

DieterS: "Ik geef er regelmatig fuiven. Weet je waarom? Het is de beste manier om mijn pree van thuis aan te spekken. En de tofste."

JohannesP: "Salich Kerstfest en een Kéluikkich Albatros."

PeterH: "Er gaat niets boven de Albatros om je ass eens goed te shaken."

SteveMillerB: "I'm gonna fly like an eagle."

GodfriedD: "Ik ga toch veel liever naar de cinema, hoor."

WalterC: "Ik ben nu 33 jaar en er is maar één plaats waar ik dat vergeet: Albatros."

LieveS: "Mij maakt het eigenlijk niet veel uit waar ik 's avonds eens kan ontspannen, maar om één of andere reden zit ik toch vaak in de Albatros."

GoddV: "En dan zijn er nog mensen die twijfelen aan het bestaan van God."

RobV: "Als ik de Albatros vroeger had ontdekt, dan zou ik hoegenaamd geen probleem gehad hebben met die 72 uur."

Enige gelijkenis of overeenkomst met bestaande of andere personen is natuurlijk volledig toevallig en zonder enige bijbedoeling. Zolang u ook maar naar de Albatros komt.

The Legend Continues

Voor alle fuiven, kan je
bij de Albatros
terecht.
Je draait zelf, of wij
zorgen voor iemand.
Voor de prijs hoef je
het niet te laten.

PRIJZEN

Huur zaal: 10.000,-

Vat bier: 5.500,-

Fles frisdrank: 80,-

INFORMATIE EN RESERVATIES

LOKO, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven

016/32.37.89 (elke werkdag 14-18u)

fax: 016/22.01.03

loko@loko.student.kuleuven.ac.be

Lichaam tussen hamer en aambeeld

In de hedendaagse kunstwereld is Marina Abramovic een begrip. De performance-artieste geldt als een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de 'body art' die het lichaam als ruw materiaal gebruikt. Sineast Pierre Coulibouef plakte fragmenten uit haar werk tot een filmische collage aan mekaar.

De Belgische kunstliefhebber kon drie jaar geleden al verwonderd raken bij de tentoonstelling van Abramovic in het Gentse Museum voor Schone Kunsten. Abramovic bedrijft een heel aparte vorm van kunst. Ze wil energie uitwisselen met het publiek en daarbij zelf een andere geestestoestand bereiken. Het lichaam neemt steeds een cen-

trale plaats in.

De film *Balkan Baroque* toont een aantal van Abramovic's performances, begeleid door flarden commentaar over haar verleden. Abramovic werd in 1946 geboren in Belgrado. Jaar per jaar vertelt zij een schijnbaar triviale, doch betekenisvolle gebeurtenis uit haar leven. Ze ziet haar ouders ruzie maken, haar vader met een pistool slapen en droomt dat ze uit een venster springt. Haar dromen begint ze te schilderen en wanneer ze zestien is, houdt ze haar eerste expositie. Haar moeder schrijft haar daarover dat ze de kaders zo mooi vond.

Schuurborstel

Gaandeweg evolueert haar kunst in de

richting van performance. Ze laakt de idee dat kunst op schoonheid dient gericht te zijn. Een vroege aanklacht daartegen is terug te vinden in de video *Art must be beautiful, artists must be beautiful* waarin ze onder het uitspreken van deze slagzin haar hoofdhaar tot bloedens toe kamt.

Met dergelijke verminkingen van haar eigen lichaam streeft Abramovic een persoonlijke bevrijding na van lichaam en geest, een ervaring verwant met vreemde culturen en hun mysterieuze rituelen. Ze pijnigt haar lichaam tot op de grens van het menselijk haalbare door bijvoorbeeld uren op een blok ijs te gaan liggen of rauwe uien te eten tot haar gezicht ervan opzwelt. Door het lichaam te terroriseren moet de katarsis, zijnde zuivering of leegte, bereikt worden. Deze zuivering wordt herhaaldelijk gesymboliseerd door poetsen. De film toont Abramovic met een schuurborstel in de weer op haar voeten, op een trap, een geraamte.

Freakshow

Het lichaam is tegelijk werktuig en materiaal. Zijn funktie slingert voortdurend tussen passiviteit (het aambeeld) en instrumentaliteit (de hamer). Een lang gekoesterde droom van Abramovic was het lichaam in een toestand van bewusteloosheid te brengen zonder de performance te onderbreken. Uiteindelijk slaagde ze daarin, evenwel niet zonder er bijna het hachje bij te zijn ingeschoten.

Abramovic's ouders waren belangrijke figuren in de Joegoslavische intelligentsia. Ook om uiting te geven aan haar politieke beweging gebruikt Abramovic haar lichaam: met een scheermesje kerft ze een vijfpuntige ster op haar buik. Telkens wordt een gebeurtenis uit haar leven zo aan één van haar performances opgehangen. Toch biedt de film meer dan alleen maar een artistieke freakshow. *Balkan Baroque* toont ook de mooie en sensuele Abramovic. Af en toe worden stukjes van haar intieme leven prijsgegeven. Heel oprecht is de scène waarin ze haar groeiende afkeer ventileert van de glaasjes water op recepties, vliegtuigen, room service, lange-afstandstelefoontjes, slechte tv-films en verliefd worden op de verkeerde mannen. Wanneer ze zich schaamt voor de oorlog in haar geboorteland, wanneer ze het beu is om zich te schamen voor haar grote neus of haar brede kont en wanneer ze zo ver weg zou willen zijn dat geen fax haar kan bereiken of zo oud dat niets er nog toe doet. Steeds zijn er dan echter weer de herinneringen, zoals aan haar moeder die haar pyama's drie maten te groot kocht omdat ze in de was wel zouden krimpen. Iets wat ze nooit deden natuurlijk.

Balkan Baroque is een grillige film en in die zin past hij natuurlijk goed bij de figuur van Abramovic. Hij is kort en krachtig, maar leidt je toch maar mooi rond zowel in het leven als in het werk van de artiest. Voor wie haar werk kent, is het een opwindende herkenning. Voor de anderen een beklijvende openbaring.

Peter Mangelschots

'Balkan Baroque' wordt vertoond op dinsdag 28 maart om 20 uur in de Stuczaal.

Radio Scorpio op een scharniermoment

Studio zoekt zendmast

Het zal nog een tijdje duren vooraleer de muziek van Radio Scorpio weer de Leuvense studentenkoten opluistert. De huisvestingsproblemen lijken bijna opgelost nu de radio zijn ding mag doen in de 's Meiersstraat, maar de financiële blijven zorgen baren.

tot drie maanden duren vooraleer alles in orde is.

De Leuvense Radio Scorpio (Socio-Culturele Organisatie voor Regionale, Pluralistische Informatie-Overdracht) werd in 1979 opgestart als onderdeel van een socio-kulturele vzw. Deze vereniging organiseert kleine festivals en optredens, meestal in samenwerking met kulturele centra. Toch

Scorpio liet deelnemen aan een project van de Franse vzw CNRL (Confédération Nationale des Radios Libres). Deze vereniging spijs zich toe op vrije radio's en geeft hen de mogelijkheid om rond een bepaald thema een uitzending te maken. De geselecteerde inzendingen worden vergoed en onder de vrije radio's uitgewisseld. Scorpio deed mee en zo kwam er weer geld in het laatje. Daarnaast organiseert Scorpio regelmatig fuiven, waarmee een kleine som verdient wordt.

Radiogolven

De financiële problemen waren daarmee nog niet volledig van de baan. Scorpio

wie niet aan de regels voldoet, vliegt uit de ether. Daarom besloot Scorpio begin vorig academiejaar de programmatie van *Druk in Leuven* te starten. Daarin werd telkens een kort nieuwsoverzicht gegeven. Tevens werd de zoektocht naar een nieuwe lokatie onmiddellijk ingezet.

Hoewel Scorpio in de gebouwen van Loko ondergebracht wordt, blijft de vrije radio volledig onafhankelijk van de KU Leuven. Hij werkt volledig naast de universiteit en is er dan ook geen onderdeel van. Toch bestaat er een paradoxale verhouding met de KU Leuven. Indien Scorpio niet officieus door de universiteit zou geholpen worden (door lokalen en eventuele kwijtschelding van schuld), zou Scorpio's toekomst er heel somber uitzien.

Fris

Op papier is Scorpio dus nog steeds een lokale vrije radio. Officieel kan men zelfs niet van een studentenradio spreken. In de praktijk is het echter wel zo dat Scorpio aan studenten gebonden is, eerst en vooral door het publiek dat bereikt wordt. Ook de medewerkers bestaan grotendeels uit studenten, hoewel het vooral afgestudeerden zijn die in de raad van beheer zitten. Tenslotte zorgt de nieuwe lokatie, tussen verschillende geledingen van Loko, voor een nauwe binding met het studentenleven.

Momenteel bevindt de radio zich op een scharniermoment, waarbij de toekomst van het medium op het spel staat. Scorpio hoopt binnenkort weer te kunnen uitzenden en met een frisse start het volgende academiejaar te beginnen. Er zijn echter nog enkele externe factoren waarop men geen vat heeft en die de huidige situatie nogal wankel maken. Misschien kan in de toekomst duidelijkheid omtrent de organisatie en een mogelijke samenwerking met de KU Leuven meer zekerheid bieden.

Caroline Leysen

Het nieuwe adres is voortaan: Radio Scorpio, 's Meiersstraat 5 in Leuven. Tel: 016/22.23.00. Huidige voorzitter is Eppo Dehaes, te bereiken op het nummer 016/23.29.74.

Radio Scorpio is al drie maanden uit de ether. Na een korte heropleving begin november, stuurde de verhuizing uit het Arenberginstituut alle plannen in de war. In januari vorig jaar werd bekend dat kunstencentrum Stuc het komende jaar naar het Arenberginstituut zou verhuizen waardoor alle kleine vzw's die er huisden, waaronder Scorpio, gedwongen werden een nieuw onderkomen te zoeken. Scorpio moest dus plots op zoek naar een lokatie om zowel studio als zendmast te herbergen. Uiteindelijk kon Scorpio terecht in de 's Meiersstraat, nadat het daarvoor de toestemming had verkregen op de Open Algemene Vergadering van Loko (Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie). Een kontrakt, waarin een symbolisch bedrag wordt gevraagd naast de vaste kosten, moet nog worden opgesteld. De zendmast kan op het Sint-Pieterziekenhuis geplaatst worden.

Initiatief

Voor die zendmast, momenteel nog op het Arenberggebouw pronkend, werd lang onderhandeld met het ziekenhuis. Het was een moeilijke taak om een voldoende hoog gebouw te vinden in Leuven. In de komende dagen zal een gespecialiseerde firma de zendmast afbreken en heropbouwen op het ziekenhuis. Als de zendmast op zijn nieuwe lokatie staat, moet de verbinding met de studio gemaakt worden. De aanvraag werd reeds bij Belgacom ingediend, maar het kan

werd steeds meer de nadruk gelegd op de radio, die nog steeds de hooldbrok vormt.

Na het sukses in de jaren tachtig begon de radio geleidelijk aan met problemen te kampen. Het werd zelfs zo erg dat de radio bijna moest stoppen. Oorzaak was vooral het wanbeleid van de raad van bestuur. De radio werd toen gered door het initiatief van toenmalig medewerkster Leen Eele, die

kampte namelijk met schuldenaandelen tegenover de KU Leuven. Daarnaast zorgde ook de nieuwe wetgeving op vrije radio's voor de nodige onzekerheid. Hierdoor wordt elke lokale radio aan strengere regels gebonden. Zo moet er onder andere drie keer per dag een nieuwsuitzending zijn en is een positieve boekhouding noodzakelijk. In 2001 wordt de FM-band herverdeeld en

RADIO SCORPIO FM106

Literatuur, revolutie en orale seks

Kunst hoeft niet wereldvreemd te zijn. Het lijkt wel of de filmpro-grammatie van het Stuc deze stel-ling wil onderschrijven. Enkele weken geleden, toen de kamera's van de wereldpers op Tsjetsjenië gericht waren, stond in de reeks New Harvest Special een documentaire over een Tsjetsjeens maffioso op de playlist. Nu, vlak na de presidentsverkiezingen in Rusland, kan de filmfleshebbler zich laten meeslepen in een waanzinnige film over het grootste land en meteen ook het grootste gekkenhuis ter wereld.

De Russen kijken naar hun land met een gezonde dosis relativiteitszin. Vaderlijk Rusland, dat is voor hen het grote gekkenhuis, zowel voor, tijdens als na de Sovjetunie. Het biedt enerzijds bescherming en het laat tegelijk een glimlach om de lippen spelen. In *The Iron Heel of Oligarchy* toont acteur en sineast Aleksandr Basjrov waarom dit zo was en is. "Wanneer ben je uit het gekken-

huis gekomen?" luidt de vraag van een journaliste aan het hoofdpersonage. Het is geen medische vraag, maar een filosofische. Trouwens, gek zijn is gezond.

Het hoofdpersonage, dat is Nikolaj Petrovitsj, een schijnbaar alledaagse man uit Siberië. Vierkante kop, hoge jukbeenderen en hoofdhaar *à la brosse*. Vanuit het hoge noorden is hij naar Sint-Petersburg afgezakt, de statige oude dame van de Russische geschiedenis, die nu overspoeld is door zaktelefoons, maatkakken en techhohouse. Zijn doel: tabula rasa maken met de verwerste oligarchie van het Rusland-na-de-muur en de goeie oude revolutie predikken. Gewapend met de roman *Iron Heel* van Jack London (dé Engelstalige roman tijdens het sovjetbewind) en een hoofd vol sitaten van Marx, trekt hij rond als een profet. Hij schreeuwt zijn deemoed uit met de proleten en de verdrukten en hezield met een vlammend entoesiasme roept hij arbeiders en vrouwen op tot de revolutie.

Mikro

De arbeiders kijken even vol verbazing naar deze reinkarnatie van Lenin of Trotski en keren algaauw weer terug naar hun kaartspel. Ook zijn in de mikro van een radiostation gekrijste boodschap slaat niet aan. Een staking maakt helemaal geen kans. Bij de vrouwen valt Petrovitsj's temperament wel in goede aarde. Geen wonder als je een opener hanteert als "Ik heb literatuur gestudeerd in

Tyumen, maar ik ben meer geïnteresseerd in orale seks en kondooms." Op zijn kamer verleidt hij vrouwen van alle slag met champagne en sigaretten en slaat hij hen om de oren met passages uit zijn favoriete literatuur.

Een van die vrouwen, een korrupte journaliste, bewerkstelligt mede zijn ondergang. Het duurt niet lang of Petrovitsj krijgt het geheime politie-apparaat, de *izeren hielen*, van de oligarchen achter zich aan. Als surrealistische standbeelden werpen ze hun schaduw over hem op elke straathoek, op

elk verlaten industrieterrein. Geen moment is er waarop hij niet bespied wordt. Zijn einde ligt voor de hand. En niemand, buiten een rouwende geliefde, die het zich gelieven laat. Want de massa die gelaten coocent in het grote gekkenhuis voelt zich altijd minder gek dan de eenzame titaan die roept in de woestijn. Dat is nu eenmaal het lot van de profeten en de Don Quichote's van deze wereld.

Peter Mangelschots

The Iron Heel of Oligarchy speelt op dinsdag 4 april om 20 uur in de Stuczaal.

Zesde Nacht van de Fantastische Film

Fantasten en fantasmen

Voor de zesde keer doet het Internationale Festival van de Fantastische Film Leuven aan. De nachtelijke filmmaraton is een jonge loot aan de stam van het Brusselse festival, dat al aan zijn achttiende editie toe is. Horror, science fiction en thriller staan paraat om zenuwen, adrenalinenepeel en zelfs lachspieren te teisteren.

Een bont amalgaam van workshop, make-up en body painting-wedstrijd, een ongewone modeshow, meer dan honderd films waarvan tientallen avant-premières, kortfilms en als afsluiter een heus vampierenbal: het zestiendaagse filmfeest in Brussel doet zijn titel van festival alle eer aan. Voor de gulzigaards zijn er ook nog eens tentoonstellingen, een festival van het fantastische boek, een cocktail Cocteau, een open screen (een vrij podium voor de eigen filmkreaties van het publiek) en buitenlandse gasten.

De organisatoren weelden hun fantastische web over heel Brussel: van Passage 44 tot de VUB, van Cinema Nova tot La maison du livre. Sedert enkele jaren reikt hun ambitie verder dan onze hoofdstad. Met Cinénygma hebben ze een broertje in het Groothertogdom Luxemburg en in de acht steden van ons vaderlandje die deelnemen aan de Nacht van de Fantastische Film, die de nachtraven onder ons deze week verzamelen doet blazen.

Wat valt er van de Leuvense partner in crime, zijnde Supercity, te verwachten? *Galaxy Quest* zou u als science-fiction komedie de lachstuipen op het lijf moeten jagen. Buitenaardse wezens onderschepen de televisiesignalen van een science-fiction reeks. Ze aanzien het programma als een historisch document en ontvoeren de acteurs, om hen te helpen hun vijanden te verslaan. Wat de jaloerse en zelfgenoegzame bende ervan bakt in de strijd tegen de ruimtemonsters, kan u zelf gaan bekijken.

Van een heel ander kaliber is *Eye of the Beholder*. In tegenstelling tot wat de titel laat vermoeden, ontbreekt het deze thriller

niet aan de spreekwoordelijke beauty. Oog van dienst is niemand minder dan Ewan McGregor, een spion die de even aantrekkelijke als dodelijke schoonheid (Ashley Judd) moet schaduwen. Stephen Elliott, regisseur van het legendarische *Priscilla, Queen of the Desert* (en te gast op het festival) doet in zijn vierde prent op onconventionele wijze aan dieptepsychologie. U bent gewaar-schuwd.

Ter ontspanning van uw trillende zenuwen wordt griezel en sf geserveerd met *Pitch Black*, de bewerking van een kortverhaal van Isaac Asimov door de maker van *The Fugitive Terminal Velocity*. Een neergestort ruimteschip, een zonsverduistering en een buitenaardse zoo van slijmerige klauwen en ander geschubd schoon onderhouden u voor u zich afweert een volle honderd minuten kunt vergapen aan Ashley Judd.

Strijken

Double Jeopardy's de tweede thriller. Voor de niet-rechtenstudenten: in de Amerikaanse grondwet staat dat niemand twee keer voor dezelfde feiten kan berecht worden (*double jeopardy*). Casus — voor de rechtenstudenten dus: een vrouw wordt onrechtveroordeeld voor de moord op haar man. Bij haar vrijlating ontdekt ze dat hij zijn dood onsceneerde en haar ervoor liet opdraaien om zelf de verzekeringsgelden op te strijken. Kan zij hem nu ongestraft vermoorden?

Overbodig voor professionele griezelaars en fantasten, een gouden raad voor niet ingewijden: kortwiek uw nagels. Uw lief en de armleningen zullen er dankbaar om zijn.

Annelies Decat

Op donderdag 30 maart kan je *Galaxy Quest* (23 uur), *Eye of the Beholder* (01 uur), *Pitch Black* (03 uur) en *Double Jeopardy* (05 uur) gaan bekijken in Supercity. Een ticket voor de hele avond kost 600 frank in voorverkoop. De avond zelf betaal je 700 frank. Je kan geen kaartje kopen voor slechts één film. Meer informatie vind je op <http://www.biffj.org>.

Voix Gras teaterfestival

Kultuurraad (Kura), een geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko), presenteert deze week de vierde editie van het teaterfestival, dit jaar gedoopt onder de naam Voix Gras. In deze editie — waarover u vorige week al uitgebreid kon lezen — serveert men opnieuw teater van de bovenste plank, doorspekt met muziek en dans. De teatermakers van dienst zijn jonge, getalenteerde mensen die staan te springen om het podium te bestormen, mensen die de weg naar de grote theaters nog niet gevonden hebben en die Kura een duwtje in de rug wil geven.

Voix Gras geeft echter niet alleen een stem aan jonge teatermakers, ook het publiek mag zijn zegje doen. Zij kunnen hun stem uitbrengen voor hun favoriete voor-

stelling. Na de laatste groep wordt de publieksprijs aan het winnende gezelschap toegekend en is er ambiance op het festivalfeest in de Stucbar.

Alle voorstellingen vinden plaats in de teaterzaal in de Vlamingenstraat 83 te Leuven. Data en een korte toelichting bij de voorstellingen zijn te vinden in de agenda op pagina 15.

Reserveren kan op het Stuconthaal, elke werkdag van 10 tot 18 uur of telefonisch op 016/20 81 33. Per voorstelling betaalt u met Stuckaart in vvk 100 frank en add 125 frank, zonder Stuckaart in vvk 150 frank en add 175 frank. Een dagkaart met Stuckaart kost 150 frank zonder Stuckaart 200 frank.

(nc)

Special advertentie

RICARD

plaatst uw C.V. in het zonlicht

en opent u de deuren van de grootdistributie.

Deze zomer, ontdek een echte studentenjob...

Bel nu: **070/77.07.07**

Of surf nu: www.expansion.be/merchandiser-ricard

en neem deel aan onze nationale reclutering

"Ik heb geademd hoewel dat niet bij mijn stand paste"

Voor de tweede keer dit akademiejaar is het Nederlandse toneelgezelschap Dood Paard te gast in het Stuc. Nadat zij eerder dit jaar Julius Caesar in zijn Romeins hemdje hadden gezet, proberen de Amsterdammers met 40.000 sublimen en beautiful thoughts ditmaal een gevecht aan te gaan met de clichés van de taal in de hedendaagse maatschappij.

Na een aantal bewerkingen van Engelse drama's lijkt de jonge Nederlandse theatergroep Dood Paard nu de continentale toer op te gaan. In januari van dit jaar maakte Dood Paard het podium van het Stuc nog onveilig met de even beroemde als bloedrijke Shakespeareklassieker *Julius Caesar*. Volgende week brengt het aanstormende Nederlandse teaterland met 40.000 sublimen en beautiful thoughts een spraakmakende bewerking van een uiterst sinische tekst van de Oostenrijker Peter Handke. Het toneelstuk biedt een boeiende reflectie op alle mogelijke konventies en regels binnen de westerse samenleving.

Solidariteit

De voorstelling *40.000 sublimen en beautiful thoughts* is gebaseerd op Handke's *Selbstbeziehung, Selbstbeschuldigung* in het Nederlands. Handke behoort reeds een decennialang tot de meest bekende hedendaagse auteurs uit het Duitse taalgebied. Hij

werd in 1942 in de Oostenrijkse provincie Karinthie geboren, waar nu ene Jörg Haider gouverneur is. Handke heeft zich echter altijd bijzonder kritisch opgesteld tegenover de Oostenrijkse samenleving in het bijzonder en tegenover de kapitalistische consumptiemaatschappij in het algemeen. Hij verwierf wereldwijde bekendheid met enkele beklijvende romans, zoals *De angst van de doelman voor de strafschop* uit 1970 (overigens schitterend verfilmd door Wim Wenders), *De korte brief voor het lange afscheid* (1972) en *Mijn jaar in de ivoren toren* (1994), dat de auteur zelf tot zijn *magnum opus* heeft uitgeroepen. De naam Handke is ook nooit gespeend van enige controverse. Zo toonde hij bij de luchtaanvallen van de Navo op Servië zijn solidariteit met het Servische volk door een tijdje in Belgrado te gaan wonen.

Belediging

Vooral in de jaren zestig waagde Handke zich aan het schrijven van toneelstukken. Dit resulteerde in enkele opmerkelijke monologen. De meest opzienbarende en tegelijk ook meest vernieuwende monoloog was *Publikumsbeschimpfung, de Belediging van het publiek* uit 1966. Met deze tekst wilde hij het doorgaans brave theaterpubliek wakker schudden door het twee uur lang onophoudelijk aan een reeks scheldwoorden te onderwerpen.

Naast de monoloog als verteltechniek loopt er nog een andere rode draad doorheen Handke's teaterstukken: het omkne-

Big Dance Theater brengt Another Telepathic Thing Een verrijkende interactie tussen dans en teater

Het Big Dance Theater van Paul Lazar en Annie-B Parson is al een decennium lang op zoek naar een geslaagde combinatie van dans en teater. Hun stuk *Another Telepathic Thing* ging al eerder dit jaar in première in New York, de thuisbasis van het gezelschap. Woensdag zijn zij voor de eerste maal te gast in België.

De regie van het stuk is in handen van acteur Paul Lazar en choreografe Annie-B Parson. Zij waren in 1990 de oprichters van het Big Dance Theater, dat het oorspronkelijke idee had om tekstmateriaal en beweging te onderzoeken en met elkaar te confronteren. Hierdoor ontstaat een verrijkende interactie tussen dans en teater. Juist door hun verschillende achtergronden kunnen zij als geen ander het geheel tegelijk verrassend en boeiend maken.

Satan

Het uitgangspunt van de voorstelling is het kortverhaal *The Mysterious Stranger* van Mark Twain. Het verhaal dateert uit 1916 en situeert zich in een Alpendorpie anno 1590. Plots duikt er in het dorpje een vreemdeling op met de naam Satan. Hij weet in de portfeuille van Father Peter, gespeeld door Paul Lazar, een enorme som geld te toveren. Father Peter vindt het geld en wordt door de lokale astroloog ervan beschuldigd het gestolen te hebben. Net als in televisieseries volgt er een uitbeelding van het dramatische proces. Uiteindelijk

wordt de onschuld van Father Peter bewezen.

In *Another Telepathic Thing* wordt het verhaal elders gelokaliseerd: de hoge Alpijnse toppen worden vervangen door een eerder vage Aziatische lokatie. Het motief voor de verplaatsing van het verhaal is erg onduidelijk.

Het hele verhaal wordt verteld door een verteller die buiten het verhaal staat. Tussendoor luistert zij het geheel op met zang. Ook worden er tussen de scènes enkele kleine ridikule fragmenten ingelast van een auditie voor een niet nader gespecificeerde film. Regisseurs leggen uit welke karakters ze verwachten en vooral hoe zij neergezet moeten worden.

Beweging

In *Another Telepathic Thing* lijkt het magisch realisme gekombineerd met de verrassende gebeurtenissen erg normaal. Komedie en tragedie gaan hier hand in hand. De onbekende film waarvoor de audities plaatsvonden wordt een symbool van het verhaal van een onvoltooid leven. Het verhaal lijkt misschien erg eenvoudig, maar de manier waarop de dansers en de acteurs het brengen, is het verre van. Een voorstelling kortom voor wie graag wat meer beweging in teater wil en dans liever wat dramatischer zou zien.

Katelijne Beerten

Another Telepathic Thing van Big Dance Theater op woensdag 29, donderdag 30 en vrijdag 31 maart, telkens om 20.30 in de Brandweerkerker, Vaartkom 12-14. Tickets kosten 450 frank (korting mogelijk). Info en reservatie bij Stuc, op het nummer 016/20.81.33.

den van de taal. Ook het door Dood Paard gebrachte *Selbstbeziehung* is een eindeloos en reeds op voorhand verloren gevecht met de taal. Handke zoekt in deze tekst doelbewust naar uitdrukkingsmiddelen om de banaliteit en de vanzelfsprekendheid van de alledaagse omgangstaal te doorbreken. Die omgangstaal wordt volgens Handke immers veel te lichtzinnig gebruikt. Bovendien is ze een instrument in de handen van de machtigsten van de maatschappij.

Biechthokje

De combinatie van maatschappij- en taalkritiek leidt in de monoloog *Zelbstbeschuldigung* tot een opeenstapeling van sublieme en minder sublieme, mooie en minder mooie gedachten, veertigduizend in totaal volgens Dood Paard. Deze gedachten worden bijna allemaal in dezelfde vorm gepresenteerd, wat het hele stuk tot een bezwerend ritueel maakt. *40.000 sublimen en beautiful thoughts* heeft dan ook veel weg van de boetedoening van een biechtende bij een priester. Aangezien priesters hun gezagsfunctie in onze maatschappij zo goed als verloren hebben, worden de gedachten echter niet tot religieuze, maar tot maatschappelijke gezagsdragers gericht. Het zijn de hogepriesters van de maatschappij die onrechtstreeks worden aangesproken: de politici, de leraars, de ouders. Zij moeten de biecht aanhoren van de zondigende ik-figuur. Die ik-figuur wordt door Dood Paard trouwens magistraal opgesplitst in drie personages: twee mannen (Kuno Bakker en Gillis Biesheuvel) en een vrouw (Manja Topper). Dit verhoogt natuurlijk de herkenbaarheid van de bekentnissen die de ik-persoon ten tonele brengt.

Handke's sinische biecht wordt door de

drie acteurs ijzersterk gebracht. Zij brengen de vlijmscherpe bewoordingen uit *Selbstbeziehung* heel sereen, maar ook schijnbaar nonchalant. Nochtans bezit de tekst de mogelijkheid om snel te gaan vervelen. In het biechthokje van de oerburgerlijke maatschappij spreekt de ik-persoon konstant zinnen uit als: "Ik heb ja geknikt toen ik neen hoorde te schudden. Ik heb mensen niet aangekeken toen ik met hen sprak. Ik heb brieven niet aangetekend verstuurd, hoewel het betaamde ze aangetekend te versturen. Ik heb geürineerd in een stilstaande trein hoewel het urineren op dat moment verboden is. Ik heb de zonnencreme niet opgesmeerd hoewel de stralen van de zon dit voorschreven", enzovoort. De drammerige tekst wordt echter zo ludiek gebracht dat vooral het humorgehalte van de woorden overheerst.

Hoewel *Selbstbeziehung* door zijn ritmische grondstructuur voldoende muzikaliteit bezit, worden de acteurs ook begeleid door een heuse dj. Hij zet de beat die de voorstelling draagt nog eens extra in de verf. Op een gegeven ogenblik laat hij ook een echte fuif losbarsten. Toch is het vooral de maatschappijkritiek die het langst blijft nazinderen, enerzijds door de zeer volwassen akteerstijl van de jonge Amsterdammers, anderzijds ook door de inhoudelijke sterkte van de tekst. Een zin als "Ik heb geademd hoewel het niet bij mijn stand paste om te ademen," laat je werkelijk verbouwereerd achter.

Diederik Vandendriessche

Dood Paard speelt 40.000 sublimen en beautiful thoughts op maandag 3 en dinsdag 4 april, telkens om 20.30 u in de Vlamingenstraat 83.

Betoging dierenrechten

Dierenrechtenactivisten kondigen harde acties aan tegen de KU Leuven. Volgens een student biochemie kon een niet nader bepaalde dierenrechtenorganisatie vorige week vrijdag een geheime nota van de faculteiten biologie en biochemie inkijken. Daarin stond een wel zeer vreemde afspraak. De universiteit zou van plan zijn de ontwikkeling van haar laatste paradigma, de transgene DNA-technologie, te testen op een klein aantal resusaapjes met de bedoeling een nieuwe afslankmethode te ontwikkelen. De apjes, tot voor kort een bedreigde diersoort, worden nu in Cambodja op grote schaal gekweekt voor wetenschappelijk onderzoek. De student roept op om zaterdagmiddag om 14 uur te betogen. Afspraak aan het zoölogisch instituut in de Naamsestraat.

(adk/ndd)

KHLeuven Feestweek

Deze week organiseert OKeR (Overkoepelende Kringraad van de Katholieke Hogeschool Leuven) haar eerste heuse feestweek. Drie dagen lang kunnen de hogeschoolstudenten zich uitleven op de volgende activiteiten:

- **Dinsdag 28 maart:** massakantus in zaal Waaiberg. Begin om 20 uur. Kaarten kosten 300 frank in voorverkoop en zijn te verkrijgen bij de fakbars en de presidia.
- **Woensdag 29 maart:** Sporthappening en optreden Ambrozijn. De Sporthappening vindt plaats op het Departement Lerarenopleiding, Hertogstraat, Heverlee en begint om 18 uur. De deelname is gratis en men schrijft bij voorkeur in per ploeg van zes personen, met minimum twee vrouwelijke deelnemers. Er is voor elk wat wils. Zo is er een initiatie in minder alledaagse sportactiviteiten (tae-bo, kangoo'robics), een trophy met een hindernissenparcours en als afsluiter is er een spetterende aerobic voorzien. Na de sporthappening kunnen de muzikliefhebbers naar een optreden van Ambrozijn in Pangaea, Vesaliusstraat 34. Het optreden begint om 22 uur en is gratis.
- **Donderdag 30 maart:** allerhande workshops zoals Koerdische dans, Henna-schilderen, djembé perkussie en zang, Afrikaans beeldhouwen en Worldshake. De workshops vinden plaats in het Jeugdcentrum, Brusselsestraat 61a om 20 uur en om 21.30 uur. Inschrijven kan door langs te gaan bij Nicole De Wel, Departement REGA, St. Maartenstraat 55d, 3000 Leuven of te mailen naar nicole.de.wel@khleuven.be. De feestweek wordt diezelfde dag afgesloten met een Deephouse Party in zaal Rumba vanaf 22 uur.

(nc)

Begintjes kijken

Ter gelegenheid van de inhuldiging van het Groot Begijnhof als Unesco-werelderfgoed wordt in het Konvent van de Heilige Begga de tentoonstelling *Begijnhoven van A(alst) tot Z(outleuven)* geopend. Rik Uytterhoeven stelt er een unieke kollektie documenten tentoon over begijnhoven in Vlaanderen, Frans-Vlaanderen en Nederland.

De tentoonstelling loopt van zaterdag 1 april tot zondag 9 april. Het Groot Begijnhof 84 staat op wekdagen voor u open van 15 tot 19 uur. In het weekend bent u welkom tussen 10 en 13 uur.

(fdk)

vorige opgave

B	A	Z	E	L	R	E	S	T											
L	A	O	S		L	E	G	E	R										
A	R		K	R	I	M		R	A										
A	D	V	I	E	S		R	U	M										
G		O	M		T	R	O	M											
	S	L	O	K		E	B		S										
R	I	T		U	R	G	E	N	T										
I	S		P	R	E	I		E	O										
T	A	B	A	K		M	U	U	R										
S	L	Y	K		G	E	R	S	T										

een waaijer aan mogelijkheden

Tiensestraat 118
Tel: 23 70 30

Tiensestraat 88
Tel: 23 70 02

Naamsestraat 115
Tel: 23 70 03

kruiswoordraadsel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				

Horizontaal — 1 Groente — Vrucht — Bevel 2 Griekse letter — Oorlogsvaartuig — Dwarsmast 3 Ternaauwernood — Lichaamsdeel 4 Sufferd — Drank 5 Afscheiding van traliewerk — Vriendje van Barbie — Mannelijk dier 6 Voorzetsel — Hoge samenklapbare hoed — Muzieknoot 7 Hartstochtelijk, vurig — Kort moment 8 Handelsovereenkomst — Roespaan 9 Zoogdier — Bijenkweker — Voedingsmiddel 10 Oefenstuk — Openbaar handelsgebouw.

Vertikaal — 1 Waalse gemeente — Aanhanger van een grote godsdienst 2 Vrucht — Europeaan 3 Zwarte kleverige stof — Muzieknoot 4 Drager van erfelijk materiaal — Aangeengsloten rij 5 Drukeenhed — Onaangenaam koud — Pers. vnv. 6 Lengtemaat — Dierlijk weefsel — Dreumes 7 Sportterm — Voordeel — Getijde 8 Europeaan — Broektas 9 Kroeg — Chinese afstandsmaat 10 Het trillen van lichaamsdelen — Roem 11 Gladde vis — Volksfeest.

Door Filip De Keukeleere

kolofon

Veto

's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03

Jaargang 26, Nummer 26
21 maart 2000

Ver. uitg.: Peter Mangelschots
Hoofdredaktie: Bart De Schrijver
Redaktiesekretaris: Peter Mangelschots
Redaktie: Stijn Bovy, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, Margo Foubert, Loes Geuens, Joost Helsen, Diederik Vandendriessche, Pieter Van der Aa

Doka: Jimmy 'Johannes XXIII' Debruyne, Steven 'Sint-Donatus' Van den Eede, Pieter 'Pater Verbiest' Van der Aa

Medewerkers: Katelijne 'Bernadette' Beerren, Nikolas Cloet, Annelies 'Heilige Anastasia' Decat, Chloé 'Heilige Perpetua' Heerman, Caroline 'Heilige Felicitas' Leysen, Tine 'Sint-Cicilia' Swaenepoel, Steven Van Dessel, Nathalie 'Heilige Maria' Van Leuven, Tom 'Romero' Van Wauwe
Layout en vormgeving: Dirk 'Don Bosco' Bernard, Stijn 'Sint-Willibrordus' Bovy, Nikolas 'Camilo Torres' Cloet, Marie-Anne 'Maria Magdalena' Dedeurwaerdere, Filip 'Heilige Theodorus' De Keukeleere, Loes 'Heilige Elisabeth' Geuens, Chloé 'Moeder Theresa' Heerman, Gudrun

'Heilige Catharina' Labiau, Peter 'Pater Pire' Mangelschots, Kathleen 'Heilige Rita' Raskin, An 'Sint-Anna' Van De Moortel, Steven 'Sint-Valentijn' Van Dessel, Nathalie 'Fiere Margriet' Van Leuven, Matthieu 'Tutu' Van Steenkiste

Cartoons: Seb

Dtp: Dirk 'Sint-Bernardus' Bernard, Filip 'Damiaan' De Keukeleere, Steven 'Sint-Servaas' Van Dessel

Spelling: Nikolas 'Paulus' Cloet, Filip 'Sint-Maarten' De Keukeleere, Loes 'Heilige Barbara' Geuens

Eindredaktie: Nikolas 'Sint-Niklaas' Cloet, Peter 'Petrus' Mangelschots
Assistentie-eindredaktie: Loes 'Jeanne d'Arc' Geuens

Internet-Veto:

<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit

Alfaset Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij: Kempenland (Herentals)

Oplage: 9000 eksemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen

Studenten: 250fr/6,20 €; niet-studenten: 350fr/8,68 €; buitenland: 700fr/17,35 €; steun vanaf 1000fr/24,79 €; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

(advertentie)

van fifties
tot
seventies,
van
klassiek tot
modern

**Kringloop-
winkel
Spit, alles
wat je kot
nodig heeft**

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u
Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

zoekertjes

✓ Kris Roselle tikt met plezier al uw papers, eindwerken, enz. Hof ter Bekelaan 12, 2020 Winksele-Herent, tel: 016/20 70 77.
 ✓ Liefste ricolino, ik weet dat ge niet meer kunt wachten om naar de pizzeria te gaan, maar ge zult toch nog effe geduld moeten hebben. eigenlijk is het maar het beste dat ze nog niet heropend is: nu kunt ge tenminste uw diët niet een beetje volhouden. I.r.
 ✓ Tt en BB beiden pyrrhusoverwinning. Maar the fight goes on. Dat de beste moge winnen.

✓ Dieter, it was great. Thanx.
 ✓ Fight of the night gaat door op 15 juli 2000. Dringend partijde scheidsrechter gevraagd.
 ✓ Zou de (ietwat oudere) man die zo goed op de hoogte is van de familie Van Breda, zich kunnen aanmelden op het Vetoredaktielokaal. Beloning verzekerd.
 ✓ Groningse groeten aan de hele Vetoploeg. Vanwege Heidi.
 ✓ Bibi meldt aan alle geïnteresseerden dat beslissingen genomen zijn.

✓ Kringraadbabes rule.
 ✓ Aan de "puber" die ons donderdag 9/3 om 4.30h kwam storen terwijl ik aan het telefoneren was naar de USA. Wat kwam je eigenlijk doen? En zat was je niet, allà dat denkt mijn vriendin toch. Jij met je fameuze "ROB" sleutelhanger, als je nog raar wilt komen doen, we zitten op kot recht tegenover de befaamde telefooncel. 1 van de 2 meisjes.
 ✓ Voor de liefhebbers geven wij nu al de moraal van: "Eens dingies bun ik wis: dat Got (Spit) joweldiger wente den Duvele is."
 ✓ Wanted: wackoness. Beloning: te bevragen bij Jack.
 ✓ Gezocht: poeslieve geneeskundestudente om bij de neus te nemen. Sollyciteren op het nummer 016/23 24 51, liefst voor zaterdag.

✓ Honing om aan Peter zijn tutter te smeren.
 ✓ Getuige om te bevestigen dat "Kringraadbabes rule".
 ✓ Liefste Bvd, ik wil bewoner van je wereld zijn. Dikke kussen, GL.
 ✓ Aan de mensen van de Graphic Novel: hou moed, nog 2 weken en ik zit terug op koers. Thieu.
 ✓ Roeland Smets krijgt zoekertje wegens winnaar Vetomooirdspel.
 ✓ Steven VD werd op een laffe manier vermoord door een mede-dtp'er.
 ✓ Thieu werd driemaal doodgeschoten vooraleer hij zich wou overgeven. Goed geprobeerd.
 ✓ Veel beterschap S1 Kusje, L.
 ✓ Ook heel veel beterschap en vooral een stem toegewenst aan Kathleen.

agenda

ad valvas

door Keukie

MAANDAG

19.00 u **MUZIEK** Oorgetuigen met Peter van den Eede, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 20.00 u **FILM** New Harvest: Buffalo '66 van Vincent Gallo (VS, 1998, Engels, niet ondertiteld). Wanneer 'Loser' Billy uit de gevangenis komt, stoot hij op Layla. Zijn kiftende ouders zijn dadelijk weg van Layla, en Billy zit opnieuw 'vast'. Treurig én grappig, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** 'Raadseltjes' — 2de Meesterjaar RITS ism HET PALEIS, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 21.45 u **MUZIEK** Tom Kestens van Das Pop speelt solo, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 21.45 u **TEATER** 'Wijwater' — Mirakel, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 22.30 u **FILM** Filmfun: 'The Invisible Man' van James Whale (VS, 1933, zw. Ned./Frans ond). Vermakelijke adaptatie van H.G. Wells's verhaal, met afwisselend suspense, pathos en zwarte humor, en speciale effecten, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.00 u **TEATER** 'De uitdoofter' — Karolien De Beck & Kristien De Proost, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 21.20 u **MUZIEK** Traktor #1: 'Les préservatifs' speelt funk-jazz, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 22.00 u **EROTISCHE FILM** 'Sex & Zen' (Hong-Kong, 1991). Gebaseerd op het beroemde Chinese boek 'The Carnal Prayer Mat', in AV 01.12 (tegenover Stuc), org. DEAD.
 22.00 u **TEATER** 'Tapis Plein' — 1ste Meesterjaar RITS, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 22.30 u **FILM** New Harvest: Buffalo '66 van Vincent Gallo (VS, 1998, Engels, niet ondertiteld). Zie maandag, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

Oostenrijk én op een Hollywood-filmset, in Brandweerkazerne, Vaartkom 12-14, toeg. 450 (korting mogelijk), org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** Try-out Redentiner Osterspiel: een middeleeuws Paaspeel in het Middelnederduits. Een geslaagde combinatie van christelijke plechtigheid, humor en helse paniek. Reservatie 016/32 41 40, in Groot Begijnhof, toeg. 150, org. KU Leuven.
 21.00 u **MUZIEK** Tricycle speelt folk-jazz, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 22.00 u **TEATER** 'Haar' — Millennium Proof, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 23.55 u **UITREIKING** publieksprijs Voix Gras Teaterfestival, in Vlamingenstraat 83, org. Kultuurraad.
 24.05 u **FEEST** FestivalFEEST, in Stucbar, toeg. gratis, org. Kultuurraad.

toeg. 750/500, org. KU Leuven.
 22.00 u **MUZIEK** Blue Note plays Adterly, in Speelpleinstraat 10, Bierbeek, toeg. gratis, org. CC de Borre.

ZATERDAG

11.00 u **KONSERT** Feestkonsert: De Mattheuspassie van JS Bach, intro om 10.15 u. Info en verplichte reservatie: 016/23 39 67, in Konzertzaalen, Herestraat 53, toeg. 500/400 en 400/300, org. Lemmensinstituut.
 20.00 u **KONSERT** Clouseau in konsert, in Schouwburg, toeg. 1150/1000/800/500, org. Vriendenkring 2000.
 20.30 u **MUZIEK** Chris Joris Experience (Folk), in Schoolstraat 15, Herent, toeg. 300/250, org. CC De Wildeman.
 20.30 u **TEATER** Redentiner Osterspiel, zie vrijdag, Reservatie 016/32 41 40, in Groot Begijnhof, toeg. 750/500, org. KU Leuven.

DINSDAG

19.00 u **MUZIEK** Beiaardbespeeling door Luc Rombouts. Geleid bezoek aan de beiaardtoren om 18.30 u, reservatie 016/32 46 60, in centrale bib, org. KU Leuven.
 19.00 u **VERGADERING** Algemene vergadering Acco met discussie over de algemene lijnen van het beleid, in Vesaliusstraat 2, 3de verdieping, org. Acco.
 20.00 u **EROTISCHE FILM** 'Thundercrack' (Curt McDowell, 1975). Seks-horror-komedie, in AV 01.12 (tegenover Stuc), org. DEAD.
 20.00 u **FILM** New Harvest Special: 'Balkan Baroque' (Pierre Coulibouef, 1999, 64', Engels, Ned ond). Zowel werkelijke als denkbeeldige biografie van de Joegoslavische 'Performance artist' Marina Abramovic, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.
 20.00 u **KONSERT** 'De liefde' — Frank Boeijen, in Schouwburg, toeg. 950/850/700/400, org. Vriendenkring 2000.

WOENSDAG

13.00 u **LITERATUUR** UUR KULTUUR: Voix Gras overdag. Elvis Peeters en Christophe Vekeman brengen teksten, Jef Aerts zorgt voor de muzikale omlijsting, in Vlamingenstraat 83, toeg. gratis, org. Kultuurcommissie KU Leuven ism Kultuurraad.
 14.00 u **FILM** 'Daens' (Stijn Coninx, 1992). Sociaal drama naar de roman van Louis Paul Boon, met Jan Decler en Antje Deboeck, in filmmuseum, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50/25, org. Vlaams filmmuseum en -archief.
 20.00 u **FILM** 'Daens' (Stijn Coninx, 1992) in filmmuseum, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50/25, org. Vlaams filmmuseum en -archief.
 20.00 u **MUZIEK** Fala Musica brengt niet 'Oxalys' vokale muziek uit de middeleeuwen, met oa 2 stukken van Stockhausen, in Kapel Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, toeg. 400, org. CC Leuven.
 20.00 u **TEATER** 'Zeven stukken zeep' — Steven Beersmans & Filip Vandemuelebroecke, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Kultuurraad.
 20.30 u **TEATER** Dubbelspel internationaal: Big Dance Theater brengt 'Another Telepathic Thing', een gloednieuw stuk dat veel succes oogstte in New York. De beroemde novelle 'The Mysterious Stranger' van Mark Twain speelt zich af tijdens de middeleeuwen in

DONDERDAG

19.00 u **KONSERT** Feestkonsert: De Mattheuspassie van JS Bach, intro om 18.15 u. Info en verplichte reservatie: 016/23 39 67, in Konzertzaalen, Herestraat 53, toeg. 500/400 en 400/300, org. Lemmensinstituut.
 20.00 u **TEATER** 'Kathalzen' door Het Tonelhuis. Pjeroo Roojbee schreef een tekst gebaseerd op 'De Hertogin van Malli' van John Webster. Na haar rouwperiode hertrouwt de hertogin in het geheim met haar intendant Antonio. Na 5 jaar moet ze vluchten voor haar broers die Antonio vermoorden. Met nabespreking in de foyer, in Schouwburg, toeg. 550/400/250/150, org. CC Leuven.
 20.30 u **TEATER** Dubbelspel internationaal: Big Dance Theater brengt 'Another Telepathic Thing', zie woensdag, in Brandweerkazerne, Vaartkom 12-14, toeg. 450 (korting mogelijk), org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** Try-out Redentiner Osterspiel, zie woensdag, in Groot Begijnhof, toeg. 150, org. KU Leuven.
 23.00 u **FILM** Nacht van de Fantastische Film: 'Galaxy Quest', 'Eye of the Beholder', 'Pitch Black' en 'Double Jeopardy', gevolgd door ontbijt, in Supercity, toeg. 700/600 vvk, org. Brussels Festival van de Fantastische Film.

ZONDAG

15.00 u **RONDLEIDING** in het stedelijk museum Vanderkelen-Mertens. De rijke verzameling omvat archeologische voorwerpen, salons, schilderkunst en beeldhouwwerk van de volle middeleeuwen tot het einde van het ancien régime, in Savoyestraat 6, toeg. gratis, org. Koninklijke Leuvense Gidsenbond.
 20.00 u **DANS** Oriëntaalse dans. Open dans- en presentatie-avond, in akteerstudio, rijkschoolstraat 19a, toeg. 200/150, org. Amana Dance Theatre.
 20.00 u **FILM** Filmfun: 'Dersoe Uzala' van Akira Kurosawa (USSR/J, kleur, 140', Frans/Ned ond). Een jager moet na gezondheidsproblemen de wildernis verlaten, maar kan niet wennen aan het stadsleven. Hij besluit terug te keren naar zijn geliefde wildernis, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** Redentiner Osterspiel, zie vrijdag, Reservatie 016/32 41 40, in Groot Begijnhof, toeg. 750/500, org. KU Leuven.
 22.30 u **MUZIEK** Jazz op zondag, in Stucbar, toeg. gratis, org. Stuc.

Alfa

• 27/03 om 20.00 u: Tapavond, in Fak letteren.

Chemika

• 27/03 om 20.00 u: Kringavond, in Blok-hut.

Diana

• 31/03 Galabal 2000, in Lido, toeg. vvk 500/550, kas 600. • 02/04 om 20.00 u: Start kiesweek, met gratis vaten, in Pooket.

Eoos

• 27/03 om 19.00 u: Eoos-verkiezingsdebat, in MSI 03.18.

Germania

• 30/03 Fuif, in Lido. • 31/03 Internationale Breughelavond van Junior Program, in

onderaardse gewelven van het Pauscollege.

Klio

• 27/03 om 13.00 u: Namiddagtap: spelletjes-namiddag, in Fak letteren. • 27/03 om 13.00 u: Namiddagtap met spelletjes, in fakbar. • 28/03 IDEN-kantus met senior Beri, in Stella. • 29/03 Poëzie-avond door mr Mertens, met kaas en wijn, in praatkamer van de fak. • 30/03 Avondtap: Vlaamse Avond met live-muziek, in fakbar. • 30/03 Historische strijd: OG tegen KF (voetbal), op klein veld.

Medica

• 28/03 om 21.00 u: Laatst CERA, met een hapje en een drankje, in CeRa. • 29/03 Voetbal: België-Nederland, in Doc's. • 30/03 om 20.00 u: Revue 2000, in PDS. • 31/03 om 20.00 u: Revue 2000, in PDS.

Psychologie

• 28/03 Travéstie-night,

VRIJDAG

19.00 u **INHULDIGING** van het Groot Begijnhof als werelderfgoed, met academische zitting en onthulling van de gedenkplaat. Receptie na het Redentiner Osterspiel, in Begijnhofkerk, org. KU Leuven.
 19.00 u **MUZIEK** Beiaardbespeeling door gast-belaardier, in centrale bib, org. KU Leuven.
 20.00 u **TEATER** 'Kathalzen' door Het Tonelhuis, zie donderdag, in Schouwburg, toeg. 550/400/250/150, org. CC Leuven.
 20.30 u **TEATER** Dubbelspel internationaal: Big Dance Theater brengt 'Another Telepathic Thing', zie woensdag, in Brandweerkazerne, Vaartkom 12-14, toeg. 450 (korting mogelijk), org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** Redentiner Osterspiel: een middeleeuws Paaspeel in het Middelnederduits. Een geslaagde combinatie van kristelijke plechtigheid, humor en helse paniek. Met allereerste nevenactiviteiten zoals koorddansers, vuurspuwers en marktkramen. Reservatie 016/32 41 40, in Groot Begijnhof.

El Salvador, twintig jaar na de moord op Aartsbisschop Romero

"De Salvadoriaanse kerk probeert de profetische boodschap van Romero in de doofpot te stoppen"

Twintig jaar na de moord op de El Salvadoriaanse aartsbisschop Romero herdacht de KU Leuven haar eredoctor, Romero's zus, Zaida Romero, en nichtje, Any Romero de Guzmán, werden ontvangen door de rektor, alsook Roger Ponsele. Ponsele werd in 1970 priester in El Salvador en in 1980 vergezeld hij Romero toen die naar Leuven kwam om zijn epitofa in ontvangst te nemen. Na de moord verbleef hij gedurende de burgeroorlog in het gebied dat werd gekontroleerd door de guerrilla, het FMLN.

In de jaren zeventig was er in het Midden-Amerikaanse land El Salvador een indrukwekkende groei van volksorganisaties: onderwijsbonden, kerkelijke basisgroepen, boerenorganisaties en andere. Het zou de basis gelegd kunnen hebben voor een zinvolle democratie. Helaas vormden deze ontwikkelingen een bedreiging voor de rechte diktatuur in het land, die werd gesteund door de Verenigde Staten. In februari 1980 schreef Aartsbisschop Romero een brief aan president Carter waarin hij smeekte geen militaire hulp aan de junta te sturen, de junta die "alleen weet hoe de mensen te onderdrukken en de belangen te verdedigen van de Salvadoriaanse oligarchie." Op 24 maart van dat jaar werd Romero vermoord toen de doodskaders in actie kwamen. Er werd een, sindsdien maandelijks herinnende, staat van beleg ingesteld en in mei brak de oorlog tegen de boeren in volle hevigheid los onder het mom van de landhervorming. Duizenden mensen werden op de meest gruwelijke manier vermoord.

Arena

Ponsele: «De huidige president komt uit de uiterst-rechtse Arenapartij. Het FMLN heeft echter de parlementsverkiezingen gewonnen waardoor er een grote oppositie is tegen het regime. Onlangs was de president van plan om de gezondheidszorg te privatiseren. Massaal protest heeft die plannen stopgezet.

Privatiseren in een dergelijk arm land zou een ramp zijn. Je moet weten dat El Salvador nog steeds in de greep zit van het neoliberale systeem dat op een dogmatische wijze wordt toegepast.»

Veto: Wat hebben de vredesakkoorden na de twaalfjarige burgeroorlog eigenlijk opgeleverd?

Ponsele: «Die akkoorden worden niet altijd goed toegepast, maar toch zijn er enkele verbeteringen. De kleine boeren, de campesinos, hebben nu een lapje grond en een klein stenen huisje. Die huizen zijn eigenlijk maar zo groot als uitgebreide tuinhuisjes waardoor veel mensen in hun vroegere krotwoning blijven. Maar goed, fundamenteel is dat er meer ruimte is voor vrije meningsuiting en vooral dat het FMLN mocht meedoen aan de verkiezingen. Bij de laatste verkiezingen was er geen fraude, alhoewel het een uitslag was ten voordele van het volksfront. Er is ook een demilitarisatie van de verschillende politiekorpsen. Totnogtoe wordt dit nageleefd.»

Veto: Speelt de figuur van Romero nog een rol in El Salvador?

Ponsele: «Romero maakte nog steeds een diepe indruk op onze arme mensen, voor de machthebbers is hij nog steeds een konfliktfiguur. Er zijn mensen die zich aan hem optrekken en mensen die hem niet kunnen luchten. Hij is een echte profet geweest, door de waarheid te zeggen die ingaat tegen de belangen van de machthebbers, om de arme mensen aan te wakkeren in hun strijd. Hij legde geweldig de nadruk op het recht van organisatie. Elke zondag preekte hij scherp tegen de repressie, de doodskaders, de massamoorden, de gruweldaden. Zijn familieleden vroegen hem te stoppen om daar zo hard over te spreken omdat zij daar ook nog eens de dupe van zouden kunnen worden. Maar Romero kon zich niet houden en sprak zoals hij dacht te moeten spreken. Daarom hebben ze hem gedood.»

Veto: Hoe gaan de Salvadoriaanse machthebbers en kerkelijke autoriteiten nu om met de faktor Romero?

Ponsele: «Voor de rechtse partijen is Romero iemand die het evangelie heeft omgeruild voor het marxisme. Ofwel zeggen ze dat hij gemanipuleerd geweest is door het FMLN. Op het nivo van de kerk probeert men zijn profetische boodschap in de doofpot te stoppen. Ondertussen is het proces van zijn heiligverklaring aan de

gewenst was op de begrafenis. Als Romero vergaderde met de bisschoppen, moest een medewerker hem uit de zaal halen omdat hij het nooit uithield. Alleen de armen en de gewone priesters stonden aan zijn kant.»

Veto: Romero kwam uit een heel gewone familie. Zijn zij achteraf ook bedreigd geweest?

Ponsele: «Zij hebben nog altijd schrik om in het publiek te zeggen van wie ze familie zijn. Na Romero's dood kregen zij doodsbrengingen en brieven om geld te eisen. Men dacht dat Romero veel geld had nagelaten. Bovendien wordt de familie door de kerk gemarginaliseerd. De kerk heeft altijd gezegd dat Romero niet van de familie is, maar van de kerk. Bij het proces van de zaligverklaring werd niemand van de familie uitgenodigd.»

Vergiffenis

Veto: Is het Salvadoriaanse verleden eigenlijk verwerkt?

Ponsele: «De arme mensen doen heel wat inspanningen om weer normaal te kunnen leven. Sommigen hebben deelgenomen aan de revolutionaire strijd, anderen zijn weggevloden. Dat ligt dus allemaal heel moeilijk. Maar op de hoogste nivo's zijn de gruweldaden nog niet officieel erkend, vele oorlogsmisdadigers lopen nog

We hadden de keuze: terugkeren naar België ofwel naar het gebied trekken dat het volksfront controleerde, en mee de strijd voeren tegen het onrecht. In Morazan kreeg ik van het FMLN totale vrijheid om pastoraal werk te doen en bezinningsgroepen op te richten. Terwijl ik katechese gaf, hielden mensen met wapens de wacht.»

«We hebben daar vanalles meegemaakt: luchtlandingen, bombardementen, een invasie van de junta om de guerrillero's af te maken. We zijn vaak moeten wegvluchten, soms dagen en nachten op stap. Toch waren dat de gelukkigste dagen van mijn leven. Het werk met de bezinningsgroepen, de vrouwenbeweging, de kollektieve projecten, werken rond mensenrechten, de troost en het medeleven staan diep in mijn geheugen gegrift. We hadden elke week een vergadering met de guerrillaleiders. Zij vonden interessant wat wij aan hun ideologie toevoegden en dat wij vanuit onze religieuze overtuiging de strijd kwamen vervoegen en zelfs het geweld konden begrijpen als een triestige noodzaak in die concrete situatie.»

Veto: Het FMLN trad toch ook vaak genadeloos op tegen bepaalde mensen die hadden gekollaboreerd met de junta.

Ponsele: «We zijn vaak moeten opkomen voor het leven van mensen die iets gedaan

hadden tegen de visie van het FMLN en ook vermoord zouden worden. De guerrilla heeft ons wel altijd au sérieux genomen, maar uiteindelijk namen zij de beslissing.»

Veto: In welke zin hebben, dertig jaar El Salvador uw filosofie of geloof geraakt?

Ponsele: «Ik denk dat we alleen maar een juiste analyse kunnen maken vanuit de wereld van de arme mensen. Dat was ook de reden van mijn beslissing om te blijven. Ik heb daar geleerd wat kristen zijn betekent: zijn leven geven voor andere mensen. Op bepaalde momenten ben ik heel bang geweest en dacht ik dat het met mij gedaan was. Dan heb ik mij soms teruggetrokken om na te denken waar ik mee bezig was. Al die mensen die bereid waren hun leven voor mij te geven. Dan is mijn leven ook niet meer waard dan dat van een campesino. De solidariteit,

de eigenlijke waarde van het evangelie, heb ik daar ontkent. Het loont de moeite om zo te leven en op die manier gelukkig te zijn.»

Veto: Solidariteit stelt niet veel meer voor in de huidige westerse samenlevingen.

Ponsele: «En toch ontmoet ik ook hier mensen die solidair zijn met andere mensen. Hier in Leuven heb ik het Romerohuis bezocht. Ik vind het fantastisch dat studenten bereid zijn om te leven met gehandicapten en dat op een hele gewone en spontane manier. In Brugge ben ik mensen tegengekomen die zich inzetten voor vluchtelingen, mensen zonder papieren. Daaruit blijkt dat de problematiek en de initiatieven van hier en de derde wereld naar mekaar toegroeien. De situatie in El Salvador is natuurlijk anders, maar ook hier zijn er dingen die te bewonderen zijn.»

**Bart De Schrijver
Tom Van Wauwe**

Nuttige literatuur: Priester in bevrijd gebied en El Salvador. De mooiste bloem en wonde (beschikbaar in Kadoc).

(foto Jimmy Debruyne)

gang. Het zou straf zijn mocht dat er van komen, want dan zou de kerk erkennen dat Romero een modelkristen is. Voor andere mensen kan het wel belachelijk lijken dat Romero heilig verklaard wordt omdat hij dan herleid wordt tot een vroom beeldje met een kroontje erbovenop en dat zijn boodschap op die manier ook 'ongevaarlijk' wordt, zoals het vele andere heiligen is vergaan.»

Veto: Hoe ging Romero om met het marxistische FMLN?

Ponsele: «Hij stond niet akkoord met de materialistische visie van het marxisme, maar wel met het feit dat de arme mensen het recht hebben om te strijden tegen hun onderdrukking en zich te organiseren. Romero was ook heel kritisch. Als het FMLN iets verkeerd deed in zijn visie, zei hij dat meteen.»

«Hij stond echter alleen met deze visie. Slechts één hulpbisschop stond aan zijn kant. Toen hij dood was, hebben we een spandoek aan de katedraal gehangen dat de tegenwoordigheid van de bisschoppen niet

steeds vrij rond. En als er geen rechtspraak komt, zal er ook geen vergiffenis uitgesproken worden. Dat geldt ook voor de Verenigde Staten die zich heel gemakkelijk afmaken van hun verantwoordelijkheid voor de massamoorden.»

Veto: Hoe bent u er zelf toe gekomen om u daar te engageren?

Ponsele: «We zijn toegekomen in 1970 om basisgemeenschappen te vormen in de krottenwijken van de hoofdstad San Salvador. Dat werk ging tamelijk goed. Er was een sociaal gerichte, levende kerkgemeenschap. Terzelfdertijd ontstonden de volksorganisaties, zowel de politieke als de klandestiene. De mensen van die basisgemeenschappen waren daar ook lid van, vandaar de sterke band. Het was de tijd van de geweldige repressie. Ook wij werden daar slachtoffer van, krégen heel wat doodsbrengingen en werden overvallen door gewapende mannen die ons huis doorsnuffelden. Het lokaaltje waar we vergaderden werd opgeblazen. Het was duidelijk dat we niet meer in San Salvador konden blijven.